

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

MINISTRIA E DREJTËSISË
MINISTARSTVO PRAVDE / MINISTRY OF JUSTICE

IZVEŠTAJ KONSALTACIJE
O NACRTU KONCEPT-DOKUMENTA ZA RAZVOJ PROCESA VETTINGA U
PRAVOSUDNOM SISTEMU

Oktober, 2021

Uvod

Nacrt koncept-dokumenta za razvoj procesa Vettinga u pravosudnom sistemu je prva strateška i sveobuhvatna inicijativa za planiranje politike za razvoj procesa Vettinga u pravosudnom sistemu. Ovaj koncept-dokumenat je izrađen u punoj saradnji i koordinaciji između Ministarstva pravde, Sudskog i Tužilačkog saveta, kao i drugih institucija u ovom sektoru, ali i u partnerstvu i konsultacijama sa civilnim društvom i međunarodnim donatorima.

Svrha ovog koncept-dokumenta je unapređenje integriteta pravosudnih institucija, kroz proveru i druge mehanizme. Operativni cilj je da se razvije pravni okvir za pokretanje procesa Vettinga u pravosudnom sistemu.

Koncept-dokumenat je strukturiran u sedam poglavlja, koja uključuju planove implementacije za svaku od predloženih opcija, kao i analizu različitih uticaja implementacije politike.

Što se tiče opcija, Koncept-dokumenat tretira pet glavnih opcija u vezi sa potrebom sprovođenja Vettinga za sudije i tužioce na Kosovu, kao i za visoke zvaničnike u pravosudnom sistemu. Opcija 1 tretira sprovođenje politike bez ikakvih promena koja predviđa održavanje status quo; Opcija 2 tretira sprovođenje politike kroz poboljšano sprovođenje i sprovođenje bez zakonskih promena, što promoviše ideju da se trenutna situacija može dovoljno promeniti samo boljom primenom postojećeg zakonskog okvira; Opcija 3 predviđa razvoj Vettinga kroz zakonske izmene, bilo novim zakonima ili onih postojećih; Opcija 4 modelira razvoj ad hoc Vettinga, a zatim tekuću procenu učinka, integriteta i bogatstva pomoću eksternog mehanizma kroz ustavne promene; i Opcija 5 predviđa sprovođenje procesa Vettinga sa ustavnim promenama koje omogućavaju Vetting od strane ad-hoc tela, a zatim tekuću procenu učinka, integriteta i bogatstva od strane SSK-a i TSK-a.

Tok procesa konsultacija

Nacrt koncept-dokumenta za razvoj procesa Vettinga u pravosudnom sistemu objavljen je za javnu raspravu na elektronskoj platformi za javne konsultacije 29.07.2021. Koncept-dokumenat je bio otvoren za konsultacije do 19.08.2021.

Tokom procesa konsultacija, primljeni su ukupno 74 komentara od sledećih institucija/organizacija:

- Evropska komisija (DG NEAR i DG JUST) i Kancelarija EU-a na Kosovu;
- Grupa za pravno-političke studije (GLPS);
- Kosovski institut za pravdu (KIP);
- OSCE.

Metode konsultacija	Datumi / trajanje	Broj učesnika/doprinosioca
1. Pismene / elektronske konsultacije;	15 dana	Doprinosioca - 7
2. Publikacija na veb stranici / Elektronska platforma	15 dana	Doprinosioca - 4
3. Javni sastanci	1	

Sažetak doprinosa primljenih tokom procesa konsultacija

U procesu javnih konsultacija, poslani su komentari različite prirode, uključujući opšte komentare, kao i konkretne komentare u vezi sa opcijama. Ukupno je poslato ukupno 74 komentara.

Iz ovih komentara:

- 28 komentara su **u potpunosti prihvaćeni** (38%).
- 34 komentara su **delimično prihvaćeni** (46%).
- 12 komentara su **odbijeni** (16%).

Sledeći koraci

Nacrt koncept-dokumenta za razvoj procesa Vettinga u pravosudnom sistemu je završen i odobren od strane Vlade.

Dodatak - Detaljna tabela sa informacijama za doprinosaioce, obrazloženja za prihvaćene i odbijene odgovore.

Zbog velikog broja komentara, prilog je priložen u *excel* formatu.

Naziv organizacije / pojedinca	Relevantno poglavlje u Konceptu	Komentari	Odgovor Ministarstva: U potpunosti prihvaćen / delimično prihvaćeno / odbija se	Pojašnjenje Ministarstva
EU	Opšti komentar	U vezi sa nacrtom KD, ponavljamo našu preporuku da se uradi analiza razloga zašto postojeći mehanizmi nisu dovoljno efikasni i kako se mogu poboljšati, uključujući i kroz nove zakonske izmene radi bolje implementacije. Poboljšanje postojećih mehanizama, uključujući zakonodavne promene i bolju implementaciju, trebalo bi unapred detaljno istražiti, pre nego što počnu novi procesi.	Delimično prihvaćeno	<p>" Nakon primljenih komentara tokom javnih konsultacija, Radna grupa je proširila analizu u vezi sa unapređenjem postojećih mehanizama putem zakonskih izmena, odnosno prednosti i nedostatka opcije 2. Međutim, ponovo je zaključeno da pojedinačna ulaganja u budžet i izgradnju kapaciteta neće moći da reše glavni problem funkcionisanja postojećih mehanizama. Ovaj problem predstavlja nedostatak dovoljnog zakonskog i regulatornog okvira u kojem bi se razjasnile njihove nadležnosti i ovlašćenja, kao i izuzetno uska baza podataka koja se prikuplja za kandidate. Ali, što je najvažnije, ovim jedinicama nedostaje zakonska i regulatorna ovlašćenja da redovno obavljaju ovaj posao.</p> <p>Osim toga, bez nove zakonske regulative, čak i visoke funkcionere u pravosudnom sistemu, koji imaju značajnu ulogu u pravilnom funkcionisanju sistema, ostaje bez</p>

			<p>proveravanja. U vezi sa položajima uprave pravosuđa koje spadaju u okviru ovog koncept dokumenta, prema presudi br. KO203/19, Ustavni sud je utvrdio da je Zakon br. 06 / L-114 o javnim službenicima se ne primenjuje u odnosu na ovim položajima. Shodno tome, pitanje regrutiranja i discipline na ovim položajima ostaje neregulisano, jer se ne primenjuju ni odredbe ni relevantna regulativa pomenutog zakona.</p> <p>Takođe, opcija 2 oštro je protivljena i od primljenih komentara od organizacija civilnog društva tokom javnih konsultacija. Organizacije civilnog društva bile su veoma kritične prema postojećim mehanizmima, napominjući da, uprkos činjenici da sa zakonodavstvom na snazi, Sudski savet i Tužilački savet imaju mogućnost da usklade sprovođenje svojih dužnosti, kroz donošenje podzakonskih akata, volja da se to učini u slučaju verifikacionih jedinica je izostala.</p> <p>Shodno tome, čak i nakon produblivanja analize u Opciji 2, kroz ove opcije nemoguće je u potpunosti i</p>
--	--	--	---

				<p>suštinski adresirati probleme identifikovane u ovom konceptu. Shodno tome, ova opcija omogućava samo površno usavršavanje postojećih mehanizama, bez pružanja mogućnosti za stvarne promene. Ova opcija bi na neki način bila efikasna, zbog niže cene u odnosu na opcije 3, 4 i 5, ali bi njena efektivnost bila zanemarljiva u odnosu na druge opcije i ciljeve ove politike</p> <p>.</p>
--	--	--	--	--

EU	Opšti komentar	<p>KD je uglavnom „istorijski naučno-istraživački dokument i ne uspeva da dokaže, konkretno, na osnovu evropskih standarda, neophodnost Vettinga kao konačnog rešenja reformske mere u konkretnom slučaju Kosova. Iako se dokument odnosi na primer Vettinga u drugim zemljama, on ne uspeva da pokaže da su u ovom slučaju ispunjeni glavni preduslovi za Vetting. KD ne bi trebalo da postane operativniji dokument koji detaljno navodi različite opcije zajedno sa planom troškova.</p>	Delimično prihvaćeno	<p>"Analiza činjeničnog stanja obrađena u poglavlju „Glavni problem“ kao glavni problem identifikuje profesionalnost i integritet sudija, tužilaca i državnih službenika na visokim položajima u pravosudnom sistemu. Ovaj ozbiljan i hroničan problem je konzistentno identifikovan i u međunarodnim izveštajima, uključujući Izveštaje EK za zemlje, kao i u brojnim izveštajima civilnog društva. Ovi izveštaji govore o alarmantnoj situaciji u pravosudnom sistemu, koji se kao takav nije mogao adresirati odgovarajućim mehanizmima.</p> <p>Analizom se zaključuje da su uzroci ovog problema zakonski nedostaci i neadekvatna primena važećeg zakonodavstva. Prema ovoj detaljnoj analizi, takođe su identifikovana tri glavna efekta: gubitak poverenja građana u pravdu, kršenje ljudskih prava i negativan uticaj na ekonomski i društveni razvoj Kosova.</p> <p>Upravo korišćenjem prakse drugih zemalja i međunarodnih standarda obrađenih u Konceptu, zaključeno je da je ostvarenje</p>
----	----------------	---	----------------------	--

				<p>cilja – povećanje integriteta pravosudnog sistema i vraćanje poverenja građana u pravosudni sistem, se postiže samo razvojem Vetting-a i kontinuiranog ocenjivanja učinka, integriteta i bogatstva u pravosudnom sistemu. Kao što je objašnjeno u opcijama 1 i 2, iskustvo je pokazalo da bilo koji drugi napor tokom godina nije uspeo da obezbedi kompletno rešenje i da je dao nezadovoljavajuće, delimične i neodržive rezultate. Stoga, Vetting i kontinuirano ocenjivanje inspirisana od Vetting-a procenjeno kao jedini način da se postignu potpuni i održivi rezultati.</p> <p>Što se tiče kvalifikacije dokumenta kao istorijskog naučnog/istraživačkog dokumenta, postizanje ciljeva predstavljenih u ovom koncept dokumentu je operacionalizovano kroz detalje u planovima implementacije i obračun troškova za svaku od opcija .</p>
EU	Opcija 2	U dokumentu nedostaje analiza zašto postojeći mehanizmi (prijavljivanje (deklaracija) imovine, disciplinski postupci i procene) ne funkcionišu i kako se ovi postojeći	Delimično prihvaćeno	Vidi objašnjenje u redu 2.

		instrumenti mogu reformisati/poboljšati kroz zakonodavne mere. Ovo se može uraditi u opciji 2, koja trenutno samo razmatra kako najbolje sprovesti postojeće zakonodavstvo.		
EU	Opcija 3	Opcija 3 ne izgleda izvodljiva, pošto je praktično nemoguće (tj. predstavlja sukob interesa) da članovi SSK/TSK budu verifikovani od strane SSK/TSK. Ovo se ne može suprotstaviti od predloženih zaštitnih mera, zato što članovi “ decentralizovanih” organa bi bili izabranih od strane saveta. Sve dok nijedan drugi organ nema odlučujući uticaj u ovom procesu, ova opcija bi bila uzaludna. Međutim, sva razmišljanja o tome kako reformisati/promeniti postojeće strukture i organa” (AKK, Saveti) savršeno bi se uklopili u novu opciju 2, koja bi razmotrila način poboljšanja postojećih mehanizma	Delimično prihvaćeno	<p>Nakon komentara sa javnih konsultacija, Opcija 3 je promenjena tako da je uklonjena Pod-opcija 1 koja je predviđala decentralizovani sistem.</p> <p>Treba napomenuti da analiza sprovedena u Opciji 3, predviđa razvoj Vetting i kontinuiranog ocenjivanja učinka, integriteta i bogatstva u pravosudnom sistemu u skladu sa okvirima, a samim tim i ograničenjima postavljenim Ustavom. Shodno tome, nemoguća je bilo kakva intervencija samo izmenom zakonodavstva da bi se zaobišla ustavna ovlašćenja saveta. Sistem je modelovan u duhu podele vlasti utvrđene Ustavom. Konačno odlučivanje je prepušteno ovim organima, upravo zbog ustavnih opredelenja</p> <p>.</p>

EU	Opšti komentar	Između opcija 3, 4 i 5, samo opcija 4 navodi da bi bile potrebne ustavne promene kako bi se razvio efikasan mehanizam Vettinga. Ovakva temeljna reforma pravosuđa mora biti zasnovana na jasnim ustavnim odredbama u tom pogledu. Ukoliko ogromna većina parlamenta ne podrži ustavne promene, fokus bi trebalo da bude na drugim opcijama, a ne na jednokratnom procesu, npr. u reformisanju postojećih mehanizama / opcija 2	Odbija se	Ovaj komentar je odbijen jer je van delokruga ovog koncept dokumenta, jer ne odgovara svrsi koncept dokumenta, a to je da omogući Vladi da razmotri glavne ciljeve i glavne karakteristike predloga, kao i različite opcije radi rešavanja relevantnog pitanja.
EU	Opšti komentar	Bilo bi vredno ograničiti obim Vettinga na glavne pravosudne institucije (US, SS, SSK/KPKC) pošto su one glavne institucije za primenu postojećih pravnih lekova (prijavljivanje imovine, disciplinski postupak i procenu).	Odbija se	U procesu Vetting-a je predviđeno da učestvuju svi sudije i tužioce koji su na zadatku. Takođe, Vetting-u će biti podvrgnuti i kategorije službenika na višim rukovodećim pozicijama u sistemu, kao što su: administratori sudova, tužilaštva i direktori sekretarijata SSK/TSK, kao i direktor Jedinice za sudsku inspekciju. Isti profili će redovno prolaziti kroz kontinuirano ocenjivanje. Imajući u umu definiciju Glavnog problema, izbor upravo ovih profila je izvršen zbog nadležnosti i stepena stvarnog uticaja koji imaju u pravosudnom sistemu.

EU	Opšti komentar	<p>Svaki mehanizam Vettinga opisan u opcijama 3, 4 i 5 treba da uključuje najviše pravosudne institucije, uključujući Ustavni sud. Zaista, rad bi čak trebalo da počne i sa Ustavnim sudom (i drugim velikim pravosudnim institucijama). Na osnovu iskustava drugih zemalja, Vetting bez učešće sudija Ustavnog suda bi ugrozila čitav proces reforme.</p>	Odbija se	<p>Prema ovom koncept dokumentu, Vetting u pravosudnom sistemu nije uključivao sudije Ustavnog suda zbog činjenice da u Ustavnom sudu se ne identifikuju glavni problemi, uzroke i posledice, kao u redovnim sudovima i tužilaštvima. Ustavni sud je konačni organ u Republici Kosova za tumačenje Ustava i usaglašenost zakona sa Ustavom. On osigurava funkcionalnost institucija zemlje u skladu sa Ustavom i garantuje zaštitu prava i sloboda pojedinca zagantovanim Ustavom. Dok se redovni sudovi bave ispitivanjem činjenica, proverom zakonitosti stvaranja i izvođenja dokaza, Ustavni sud se bavi samo ustavnom kontrolom redovnog sudskog procesa.</p> <p>Pravosudni sistem i Ustavni sud su podeljeni u posebna poglavlja u Ustavu, gde pravosudni sistem obuhvata redovne sudove, tužilaštvo, savete (SSK i KZK) i pravobranilaštvo, dok Ustavni sud ima drugačiji sastav, mandat i regulaciju. Takođe, sudije Ustavnog suda imaju devetogodišnji mandat, bez mogućnosti produženja, za razliku od stalnog mandata</p>
----	----------------	--	-----------	--

				<p>sudija redovnih sudova i tužilaca. U kombinaciji sa sistemom rotacije mandata, to znači da u ovom sudu dolazi do redovnog obnavljanja sastava sudija, što se razlikuje od redovnih sudova i tužilaštava. Štaviše, u pogledu institucionalne i funkcionalne organizacije pravosuđa, Ustavni sud je veoma zaseban entitet. U ovom kontekstu, posebno treba pomenuti proces imenovanja i predlaganja sudija ovog suda od strane Skupštine.</p> <p>Vetting za sudije Ustavnog suda značio bi duboke promene Ustava ili suspenziju ustavnih članova koji govore o njegovom sastavu, mandatu, nezavisnosti i organizaciji, a rezultat toga ne bi bilo unapređenje Ustavnog suda, već njegovo blokiranje.</p> <p>Činjenica da je mandat sudije Ustavnog suda ograničen na devet godina i bez prava na reizbor, kao i različito trajanje za sudije ovog suda prilika su da se kroz Zakon o Ustavnom sudu predvidi Vetting pre nego što ih izglasa Skupština Kosova.</p> <p>Takođe, planifikuje se da u koncept dokumentu za Ustavni sud, koji je predviđen za izradu tokom mandata</p>
--	--	--	--	---

				Vlade, adresira pitanje potrebe verifikacije ustavnih sudija. Iako su međunarodni izveštaji dosledno bili glasni u pogledu rada i profesionalizma sudija i tužilaca redovnih sudova, nije pronađen nijedan izveštaj koji bi kritikovao profesionalizam i integritet Ustavnog suda. Dakle, Ustavni sud nije deo ovog koncept dokumenta.
EU	Opšti komentar	Osim toga, treba ponovo preispitati da li je kontrola nadležnosti zaista potrebna, jer to predstavlja važan dodatni posao.	Odbija se	Koristeći praksu drugih zemalja i međunarodne standarde, Radna grupa je došla do zaključka da je procena profesionalizma jedan od ključnih segmenata ocene podobnosti figura subjekta Vetting-a.
GLPS	Opšti komentar	U početku, da bi Veting bio jedna duboka reforma ovog sektora, istom moraju biti podvrgnuti ne samo sudije i tužioci i administrativno osoblje već i druge institucije. O tome se više puta govorilo i stav GLPS-a je takav da ovu	Odbija se	Sve dok je takav komentar veoma vredan, smatramo da se odgovor ne može dati u ovom koncept dokumentu, jer ne spada u njegov delokrug.

		reformu treba da podležu svi službenici u Ustavnom sudu, PAK, Carina, KIA, Policija. A da bi do takve reforme došlo, neizbežne su ustavne promene.		
GLPS	Opcija 4	"U delu koji se odnosi na promenu ustavnih članova u koncept dokumentu, GLPS preporučuje da se ovlašćenje predsednika za razrešenje sudija i tužilaca prenese na mehanizam Vettinga. GLPS predlaže da se izmeni član 84 Ustava kojim su predviđena ovlašćenja predsednika, tako da razrešenje sudija i tužilaca sa predsednika pređe na mehanizam Vettinga, dok se naglasak stavlja na predsednika samo da bude obavešten o njihovom razrešenju.	Odbija se	<p>Ovaj model je predviđen u duhu podele vlasti i tipičnih nadležnosti svake institucije za jednu parlamentarnu demokratiju, kao što je Kosova.</p> <p>Prema Opciji 4, članovi 104 (1) i 109 (7) koji regulišu predlog za imenovanje i razrešenje, kao i član 84 o ovlašćenjima predsednika, odnosno, stavovi (15), (16), (17) i (18) , tako da se nadležnost predloga za imenovanje / razrešenje preda nezavisnom mehanizmu za period Vetting-a i kontinuiranog ocenjivanja učinka, integriteta i bogatstva. Ovaj predlog se upućuje predsedniku, koji će potom imati pravo da razreši relevantnog subjekta.</p> <p>Dakle, treba regulisati ovlašćenja predsednika da imenuje, ponovo imenuje i razrešava sudije i tužioce. Ove nadležnosti treba da budu uglavnom formalne, ali da stvaraju sigurnost i legitimitet procesa Vetting-a.</p>

				Dakle, razrešenje subjekta se odlučuje u saradnji mehanizma i predsednika, kako bi se obezbedila i kontrola i balans procesa
GLPS	Opcija 4	Drugo, u istom delu (izmena ustavnih članova) GLPS preporučuje da se novom ustavnom odredbom koja će predvideti poseban mehanizam za Vetting, predviđa i obim i nadležnosti ovog mehanizma, uvek uzimajući u obzir pravne posledice koje će ovaj mehanizam imati.	U potpunosti prihvaćeno	

GLPS	Opcija 4	<p>„GLPS predlaže da se između ostalih delova ove odredbe, kao izričite odredbe, predviđaju se sledeće odredbe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustavno ovlašćenje za uspostavljanje i sastav stalnog mehanizma koji će biti nosilac procesa provere; 2. Ustavno ovlašćenje za sprovođenje Vettinga nad subjektima koji podležu Vettinga, uključujući ovlašćenje za razrešenje subjekta koji ne prođe proces Vettinga; 3. Klauzula o prestanku stalnog mandata sudiji i tužiocu i drugim subjektima koji imaju stalni mandat. 4. Određivanje subjekata Vettinga, ne ograničavajući se samo na sudije Ustavnog suda, sudije i tužioce, već ostavljajući mogućnost da se zakonom takođe utvrde kategorije drugih službenika za koje se smatra da moraju da prođu proces Vettinga. 5. Kriterijumi po kojima će se vršiti Vetting uključuju: procenu integriteta, profesionalizma i bogatstva. Težina svakog kriterijuma mora biti određena zakonom. 6. Žalbeni mehanizam i puna jurisdikcija za odlučivanje po	Delimično prihvaćeno	Svako od postavljenih pitanja je detaljno razrađeno u Konceptu.
------	----------	--	----------------------	---

		pritužbama subjekata Vettinga."		
GLPS	Opcija 4	U delu koji se bavi procedurom Vettinga u koncept-dokumentu, GLPS preporučuje da se tokom procesa regrutovanja novih sudija i tužilaca, istovremeno i zaposleni na visokim pozicijama, isti pre faze imenovanja podvrgnu procesu Vettinga. I samo ako je ovaj proces prošao, da se nastavi sa procedurama imenovanja	U potpunosti prihvaćeno	U slučajevima kada se raspiše konkurs za poziciju sudije i tužioca, kandidat će prvo proći proces provjere od strane Mehanizma. Tek nakon što prođu Vetting-a od strane Mehanizma, kandidati za sudije i tužioce biće predloženi Savetu za njihovo regrutiranje i naknadno za imenovanje od strane predsednika. Za više informacija pogledajte poglavlje sa Planom implementacije. Prikupljanje izveštaja, proces ocenjivanja, predlog sankcije, kao i postupak Vetting-a u

				fazi regrutiranja biće regulisani zakonom.
GLPS	Opcija 4	<p>U delu koji tretira nadležne organe za razvoj Vettinga u koncept-dokumentu, GLPS preporučuje da mehanizam Vettinga sadrži dva nivoa:</p> <p>I. Prvi nivo: Mehanizam za utvrđivanje činjenica, koji se sastoji od istaknutih domaćih advokata, sudija i tužilaca, koji bi služio kao prvostepeni mehanizam za preispitivanje kompatibilnosti figura sudija i tužilaca i služio kao jedini stepen koji sudi činjenične aspekte koji se odnose na lik sudija i tužilaca;</p> <p>II. Drugi nivo: Međunarodni mehanizam koji bi nadgledao i služio kao krajnja instanca žalbe u slučajevima u kojima su prekršene proceduralne zaštitne mere.</p>	Delimično prihvaćeno	<p>Očekuje se da se mehanizam u celini sastoji od: a) mehanizma za razvoj procesa Vetting-a, odnosno kontinuiranog ocenjivanja učinka, integriteta i bogatstva (prvi stepen); b) Sekretarijat i istražne jedinice; i c) Žalbeno veće (drugostepeno).</p> <p>a) Mehanizam za razvoj procesa Vetting-a i za kontinuirano ocenjivanje učinka, integriteta i bogatstva Prvobitno je predviđeno uspostavljanje Mehanizma Vetting-a, koji će biti nezavisan mehanizam sastavljen od pet veća, tri za sudije i dva za tužioce. Veće za sudije će se sastojati od tri člana, dva sudije i jednog člana koji nije sudija. Tužilačka veća će se sastojati od tri člana, dva tužioca i jednog vantužioca. Mehanizam će imati predsedavajućeg koji će se birati rotacijom iz reda sudija ili tužilaca veća. Nakon završetka Vetting svih entiteta, ovaj mehanizam će biti restrukturiran u Mehanizam za kontinuirano</p>

				<p>ocenjivanje učinka, integriteta i bogatstva. Shodno tome, veća će biti restrukturirana, a broj veća i ukupan broj članova će se smanjiti u zavisnosti od procene potreba na kraju ove faze.</p> <p>Broj veća i njihovih članova može se menjati i prilagođavati u zavisnosti od potreba koje se mogu javiti prilikom izrade ustavnih i zakonskih promena.</p> <p>b) Sekretarijat U sastavu Mehanizma će se predvideti Sekretarijat, koji pruža svu administrativnu i logističku podršku većima. U sastavu Sekretarijata biće tri jedinice: a) Jedinica za profesionalne veštine i ucinak; b) Jedinica imovine i; c) Jedinica za integritet. Svaka od ovih jedinica imaće 25 profesionalnih istražitelja i 5 članova administrativnog osoblja. Ove jedinice će prikupljati i obraditi relevantne informacije za svaki entitet Vetting-a koje se šalju većima za razmatranje i odlučivanje. Svi članovi ovog tela će biti prethodno podvrgnuti Vetting-u.</p> <p>c) Apelaciono veće U sastavu Mehanizma</p>
--	--	--	--	--

				<p>predviđeno je i Apelaciono veće koje će činiti pet sudija. Članovi ovog mehanizma će biti unapred provereni od strane spoljnog tela sa međunarodnim prisustvom i stalno će se pratiti njihov rad. „Početkom faze restrukturiranja Mehanizma i smanjenjem osoblja, Apelaciono veće će biti ukinuto i ovlašćenja za razmatranje žalbi subjekata Vetting-a biće preneti na Vrhovni sud</p>
--	--	--	--	--

GLPS	Opcija 4	<p>b. Zakonom kojim se konkretizuje ustavni amandman trebalo bi da bude predviđeno da članovi međunarodnog mehanizma moraju biti međunarodni advokati sa punim radnim vremenom na visokim pozicijama u ES, SAD, Nemačkoj ili drugim konsolidovanim državama i da nemaju diplomatsku obuku ili politiku. Oni treba da budu vršiocu dužnosti sudija ili tužilaca, ili viši službenici za integritet u sektoru pravde u svojoj zemlji. S druge strane, zakon treba da predvidi da članovi verifikacionog mehanizma treba da budu ugledni kosovski advokati, sudije i tužiocu, koji takođe prolaze preliminarnu verifikaciju u svojoj prošlosti od strane drugostepenog mehanizma, a koji su neosporni u pogledu integriteta, profesionalnog položaja, čistoće imovine i nezavisnost od partizanskih ili kriminalnih krugova. Članovi prvog nivoa takođe treba da budu ličnosti koje su posvećeni hrabrom delovanju protiv postojećih članova sektora pravde i koji će uživati potpuni nadzor drugog nivoa u vezi sa pridržavanjem pravila Kancelarije.</p>	Odbija se	<p>Procedura kroz koju je predviđen izbor članova mehanizma, iako će početi konkursom i završavaju ga sami saveti, imaće veliki angažman odgovarajućih međunarodnih mehanizama. Saveti će moći da sklapaju ugovore ili da sklapaju memorandume o razumevanju sa međunarodnim telima ili organizacijama kako bi tražili njihovu pomoć u izboru, uključujući verifikaciju, članova odgovarajućih mehanizama. Sličan model sa ovim se trenutno može videti na Kosovu u pronađenim modalitetima za izbor viših rukovodećih pozicija, procedurama u kojima intervjuisanje i preporuke dolaze od tela sa međunarodnim sastavom (primer sa Ambasodom Ujedinjenog Kraljevstva na Kosovu). Učešće u monitoringu zahtevaće se od međunarodnih partnera i tokom perioda Vetting-a.</p>
------	----------	---	-----------	---

GLPS	Opcija 4	Mehanizam Vettinga treba da predviđa uspostavljanje mehanizma za prikupljanje informacija koja može da obrađuje pouzdane informacije, posebno o aspektima koji se odnose na blizinu sudije ili tužioca kriminalnim ili partizanskim krugovima. Može se smatrati kao korišćenje obaveštajnih podataka koji se obično smatraju podacima zaštićenim zakonima o privatnosti. „Ovakvo izbegavanje zakona o privatnosti je apsolutno legitimno i legalno – kao što je Venecijanska komisija zaključila u slučaju Albanije – jer ima proporcionalnu svrhu i služi javnom interesu;	Delimično prihvaćeno	Vidi objašnjenje u redu 15. U sastav Mehanizma će se predvideti Sekretarijat, koji pruža svu administrativnu i logističku podršku za veća. U sastavu Sekretarijata biće tri jedinice: a) Jedinica za profesionalne veštine i učinak; b) Jedinica imovine i; c) Jedinica za integritet. Svaka od ovih jedinica imaće 25 profesionalnih istražitelja i 5 članova administrativnog osoblja. Ove jedinice će prikupljati i obraditi relevantne informacije za svaki subjekat Vetting-a koje se šalju većima za razmatranje i odlučivanje. Svi članovi ovog tela će biti prethodno podvrgnuti Vetting-u.
GLPS	Opcija 4	d. Mehanizam Vettinga takođe treba da predviđa da, iako je sudiji ili tužiocu možda jednom suđeno za određenu disciplinsku radnju ili propust, konačna priroda odluke nadležnog organa neće se smatrati relevantnom kada se uzme u obzir njegova/njena figura u postupku Vettinga. Ovo odstupanje od glavnog principa res judicata je apsolutno dozvoljeno s obzirom na to da je proces verifikacije usmeren na procenu celine prošlosti i da se ne može zasnivati na	Odbija se	Dovoljno je pokriveno u koncept dokumentu.

		prethodnim procenama, čija pouzdanost nije obezbeđena.		
GLPS	Opcija 4	<p>a) Etički integritet onih koji podležu Vettingu; Integritet u ovom pogledu ima za cilj da pokrije aspekte koji se odnose na etička pravila ponašanja sudija i tužilaca poslednjih godina, sa minimalnim pragom od 10 godina. Integritet u ovom pogledu biće shvaćen ne samo kao poštovanje pravila u vezi sa moralnim imidžom sudije i tužioca, već i usklađenost sa zakonima koji regulišu ponašanje sudija, kao što su zakoni o SSK, TSK, zakoni o pravosuđu, klauzule o sukobu interesa proceduralnih zakona, zakona koji se odnose na status sudije i tužioca, uključujući i one koji regulišu naknade, privilegije, transparentnost prihoda, transparentnost odnosa sa strankama koje su u nadležnosti Kancelarije itd. Komponenta od integriteta Vettinga uključivala bi veliki broj standarda i njihovu usklađenost od strane sudije</p>	Delimično prihvaćeno	<p>Sa relevantnim odredbama će se definisati tri kategorije podataka koji se prikupljaju i razmatraju tokom procesa Vetting-a subjekata Vetting-a. Ovde se uključuju:</p> <p>i) podaci o imovini: gde je objekat provere imovine prijavljivanje i kontrola imovine, zakonitost izvora njihovog nastanka, ispunjenje finansijskih obaveza, uključujući privatne interese za onoga koji se podvrgne Vetting-u;</p> <p>ii) podaci o profesionalnosti: reč je o ocenjivanju etičke i profesionalne delatnosti subjekata revalorizacije. Podaci o učinku koji će se proceniti biće ograničeni. Procena ne bi trebalo da se izdaje o meritornim pitanjima odluka. Smatra se da se u tom smeru ne bi trebalo proširiti dalje od onoga što je predviđeno važećim Pravilnikom o ocenjivanju ucinka sudija/tužilaca, koji je generalno osmišljen da omogući maksimalno</p>

		<p>ili tužioca.</p> <p>ii. b) Profesionalnost onih koji podležu Vettinga; Profesionalizam u ovom pogledu obuhvata dve komponente, jednu, znanje sudije i tužioca preneto u njegovim službenim dokumentima, i drugo, veštinu sudije i tužioca u njegovoj/njenoj argumentaciji, na potpun i odgovarajući način. Ova osnova će proceniti da li veštine kandidata čine kompatibilnim sa očekivanim nivoom znanja i veština sudije ili tužioca, uglavnom uzimajući u obzir ključne aspekte profesije, kao što su poznavanje ključnih principa zakona, specifičnih grana zakona gde je zasnovana jurisdikcija Kancelarije, obrazloženje i veštine pravnog pisanja u vezi sa pitanjem i zahtevima stranaka, itd.</p> <p>iii. c) Blizina kriminalnih i/ili partizanskih krugova onih koji su podvrgnuti Vettingu; Jedan od ključnih aspekata usaglašenosti lika sudije ili tužioca sa kriterijumima za vođenje Kancelarije je njegova/njena blizina, ne nužno poslovna ili zajedničko ulaganje, sa krugovima koji se smatraju opasnim za nezavisnu javnu službu i</p>		<p>kvalitativnu ocenu odluka koje su prihvaćene od strane sudije/tužioca i drugih stručnih veština. Takođe, jedno od ograničenja koje je jasno istaknuto Kijevske preporuke (elaborirane gore), jeste da broj odluka koje je vratio najviši sud ne može poslužiti kao kriterijum za merenje učinka.</p> <p>iii) Druge informacije vezane za ličnost: uključujući informacije o političkim vezama ili bliskosti kandidata, informacije prikupljene sa terena, informacije o zdravstvenom stanju subjekta Vetting-a, ili informacije o zavisnostima ili zdravstvenom stanju koja mogu uticati na sposobnost da sudi, ili druga profesionalno dijagnostikovana odstupanja u vezi sa ličnostima koja utiču na integritet kandidata. Dakle, zdravstveni podaci će se prikupljati kako bi služili opštem pregledu ponašanja sudije i tužioca. Prikupljanje, korišćenje i čuvanje podataka o zdravstvenom stanju kandidata i određivanje trajanja čuvanja ovih podataka odrediće se zakonom, obezbeđivanjem srazmernosti u odnosu na pravo na porodični život i</p>
--	--	---	--	--

		<p>postavljanje pravde. Ti krugovi mogu biti u rasponu od kriminalnih grupa do partizanskih zajednica koje u principu imaju za cilj da se mešaju u pravilno sprovođenje pravde, i zašto ne i direktno. Zakon će u tom pogledu morati da definiše „blizinu“ sa jasnijim parametrima, kako to zahteva i Venecijanska komisija u slučaju Albanije, i da dešifruje kada situacije koje proizilaze iz „blizine ovih grupa“ dođu u nespojive okolnosti. Zakon će takođe morati da odredi koje vrste informacija se mogu koristiti za ovu procenu, obično uključujući obaveštajne informacije koje komisija za verifikaciju mora još jednom da proveriti kako bi se uverila da ne ugrožavaju istinu. Blizina ovim grupama dovešće do toga da sudija ili tužilac automatski budu nesposobni da upravljaju Kancelarijom, uzimajući u obzir da ovo predstavlja objektivnu situaciju koja – čak i ako nije namera da se ometa sprovođenje pravde – ovo negativno utiče na kredibilitet i integritet sudije u očima javnog mnjenja što ga čini potpuno nespojivim sa dužnostima službenika. Ova osnova bi takođe potvrdila</p>	<p>pravo na privatnost. Za prikupljanje ovih podataka, početno će subjekti Vetting-a dostaviti relevantnim vecima po jedan popunjeni obrazac za svaku kategoriju podataka, u skladu sa specifikacijama određenim zakonom. Zatim, u vezi sa pitanjima navedenim u obrascu, veća će proveriti tačnost ovih podataka na osnovu podataka prikupljenih od strane jedinica.</p> <p>Zakon mora jasno precizirati koji podaci se mogu prikupljati, postupak njihovog prikupljanja, administriranja i obrade koji moraju biti u skladu sa važećim zakonodavstvom za zaštitu podataka o ličnosti; treba sankcionisati obavezu srazmernosti između ograničenja prava na privatnost i porodični život koja može nastati kao rezultat pretraživanja i verifikacije ličnih podataka i drugih informacija sa legitimnim ciljem koji se želi postići prikupljanjem ovih podataka; treba navesti trajanje postupka prikupljanja podataka i okolnosti kada ga treba prekinuti; da se predvidi pravo stranke (subjekta u postupku) na žalbu, bilo u</p>
--	--	--	--

nejednakosti u bogatstvu i
prihodima tokom godina.

materijalnom ili procesnom
aspektu prikupljanja ovih
podataka i da obezbedi
uništavanje ličnih podataka u
skladu sa relevantnim
zakonodavstvom o zaštiti
podataka o ličnosti.

U svakom slučaju,
prikupljanje ovih podataka i
informacija i naknadne
intervencije biće obavljene u
skladu sa članom 8. Evropske
konvencije o ljudskim
pravima i sudskom praksom
koja se sprovodi u
slučajevima kao što su
Vetting ili lustracija

.

GLPS	Opcija 4	U delu koji se bavi merama predviđenim za sudije i tužioce koji ne prođu proces Vettinga u koncept dokumentu, GLPS preporučuje da proces Vettinga posluži kao filter za čišćenje sistema. Rečeno tako, svi oni koji ne prođu kroz ovaj proces treba da napuste sistem pa predlog drugih mera osim što je besmislica nema vrednost. Podsećamo da će kroz proces Vettinga kao preovlađujući element biti ocena integriteta subjekata koji su predmet Vettinga, posebno njihovih veze sa kriminalnim i partizanskim krugovima i njihov uticaj na vršenje zakonom date javne funkcije	Odbija se	Prema međunarodnim standardima, svaka sankcija u vezi sa razvojem karijere sudije ili tužioca treba da bude srazmerna prirodi povrede. Dakle, opcija 4 predviđa eskalirajući sistem sankcija. U slučajevima kada se određene povrede ili nedostaci subjekta u bilo kom od tri segmenta procene mogu se sanirati, onda Mehanizam može predložiti druge mere.
GLPS	Opcija 4	GLPS preporučuje da se u slučaju da je ocena mehanizma negativna i usled toga dođe do razrešenja subjekta, zabrani da se konkuriše za sudiju, tužioca, glavnog tužioca i člana veća najmanje 15 godina godine. Dakle, GLPS predlaže da se ova zabrana izražava godinama	Delimično prihvaćeno	Ako je ocena mehanizma negativna i isti predloži razrešenje subjekta, istom će biti zabranjeno da konkuriše za poziciju sudiju, tužioca, glavnog tužioca i člana saveta.

IKD	Opšti komentar	<p>Problemi prikazani u Nacrtu koncept-dokumenta, ne grade legitimitet za razvoj procesa Vettinga, bez obzira na to kakav će model biti. To je zato što prema Nacrtu koncept-dokumenta, pravosudni sistem, odnosno akteri sistema pravosuđa, oni gotovo da nemaju problema sa integritetom, što je činjenica koja ne stoji u praksi. Kao što će biti argumentovano u nastavku, problem integriteta u pravosudnom sistemu nije predstavljen kao nešto stvarno, problematično i merljivo, već kao apstraktna pojava.</p> <p>U tom smislu, politički uticaj se u međunarodnim izveštajima više navodi kao citat, nego u njegovom stvarnom stanju u okviru pravosudnog sistema. Dakle, politički uticaj se kategoriše kao apstraktan pojam tako što mu se ne pridaje značaj koji zaslužuje u smislu problema koji ovaj uticaj predstavlja u okviru pravosudnog sistema.</p> <p>Još jedan veoma negativan aspekt koji nije dovoljno obrađen i razrađen u Nacrtu koncept-dokumenta je uticaj pravosudnog sistema od strane zainteresovanih strana. Ovo bi trebalo</p>	Delimično prihvaćeno	Vidi objašnjenje u redu 3.
-----	----------------	---	----------------------	----------------------------

		<p>konkretizovati praktičnim slučajevima prijavljenim u javnosti. Neprikazivanje ovog problema u pravosudnom sistemu daje sliku da je pravosudni sistem pošteđen ovog problema, što presudno utiče na izgradnju legitimiteta za razvoj procesa Vettinga.</p>		
--	--	--	--	--

IKD	Opšti komentar	Što se tiče poverenja građana u pravosudni sistem, u ovom delu treba da budu predstavljeni verodostojni izveštaji koji su izmerili stepen poverenja građana u pravosudni sistem, tako da je pred građanima predstavljena pouzdanost pravosudnog sistema u što mogućim merljivoim ciframa.	Delimično prihvaćeno	<p>U međunarodnim izveštajima, Kosovo je i dalje rangirano kao jedna od zemalja sa visokom korupcijom. Transparensi internešenel rangira Kosovo na 104. mesto, sa samo 32 boda od 100. Štaviše, od 2012. godine, Kosovo je poraslo za samo dve pozicije na ovoj rang listi. Za borbu protiv takvog nivoa korupcije od vitalnog je značaja pravilno, nepristrasno i nenarušljivo funkcionisanje pravosuđa i tužilaštva. Međutim, izveštaj Evropske komisije niz godina, uključujući 2020, je zaključio je da je „pravosuđe i dalje ranjivo neadekvatnom političkom uticaju“ sprovođenje pravde ostaje sporo i neefikasno, a institucijama vladavine prava su potrebni stalni naponi da izgrade svoje kapacitete”.</p> <p>Slični nalaza su napravljeni i u izveštajima američkog Stejt departmenta u kojima se identifikuje nekažnjivost korumpiranih funkcionera jedan od najvećih problema u našoj zemlji. Prema njima, nedostatak efektivnog nadzora pravosuđa, kao i opšta slabost vladavine prava doprineli su ovom problemu. Što je najvažnije, u ovom</p>
-----	----------------	---	----------------------	--

				<p>izveštaju se navodi da su „slučajevi korupcije stalno bili predmet žalbe, a pravosudni sistem je često dozvoljavao da zastarevanje teče bez donošenja presude”. Isti izvor u izveštaju za 2019. ističe da uprkos ustavnim garancijama za obezbeđivanje nezavisnosti, pravosudni sistem često nije uspevaio da postigne pravično suđenje, jer je spor i ne garantuje odgovornost zvaničnika. Opet, ovaj izvor zaključuje da su „pravosudne strukture bile predmet političkog uplitanja, sa spornim imenovanjima i nejasnim mandatima”.</p> <p>U internom izveštaju kolegijalne misije Evropske komisije navodi se da tužioci imaju pritisak i mešanje spolja, uključujući medije, policiju, osumnjičene, ali i od svojih pretpostavljenih. Oni takodje istaknu utisak da postoji politički uticaj na državno tužilaštvo, što se, prema njihovim rečima, odražava u malom broju rezultata u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije na visokom nivou. Sudije su takođe prijavile probleme sa političkim mešanjem.</p> <p>Američko istraživanje javnog</p>
--	--	--	--	---

				<p>mnjenja NDI zaključuje da je poverenje javnosti u pravosudni sistem prilično nisko, pri čemu javnost posebno vidi pravosuđe i tužilaštvo kao institucije na koje utiču korupcija i politika. Kao pokazatelje uticaja politike na pravosuđe, civilno društvo je navelo nedostatak rezultata u borbi protiv korupcije na visokom nivou; kao i lake kazne izrečene čak iu malobrojnim tretiranim slučajevima.</p> <p>Slično tome, izveštaj UNDP-a o pulsu javnosti za 2020. godinu pokazuje veoma nizak nivo zadovoljstva javnosti pravosuđem. U istom duhu, izveštaji koje su pripremile različite domaće organizacije civilnog društva otkrile su značajan broj nepravilnosti u pravosuđu (TBC)</p>
--	--	--	--	---

IKD	Opšti komentar	<p>Na strani 47 Nacrta koncept-dokumenta se navodi da“ Međutim, kao što je navedeno u uvodu ovog koncept-dokumenta, dosledno je ocenjeno i izveštavano da je pravosudni sistem na Kosovu pod uticajem različitih aktera, politika i nedostatak profesionalizma u sistemu, a sudije i tužioci, kao i viši državni službenici, mogu preduzimati radnje ili donositi odluke koje ne služe pravdi i ustavnoj i zakonskoj svrsi, čemu moraju služiti”. Za objektivnog posmatrača, ova definicija u ovom delu Nacrta koncept-dokumenta je jezik „amnestije“. Takvim posmatračima treba biti jasno da se ovaj uticaj jasno sastoji u transformaciji institucija pravosudnog sistema u institucije koje služe politici i interesnim grupama. Shodno tome, pravosudni sistem nije u stanju da se bori protiv kriminala određenih političkih aktera ili interesnih grupa. Kao rezultat toga, proizilazi da se ovi politički akteri i interesne grupe transformišu u moćne grupe u društvu, netaknute pravdom. Ova činjenica i ovi efekti, KIP preporučuje da</p>	Delimično prihvaćeno	Vidi objašnjenje u redu 23.
-----	----------------	--	----------------------	-----------------------------

		budu uključeni u ovaj deo Nacrta koncept-dokumenta.		
IKD	Opšti komentar	Na strani 52 Nacrta koncept-dokumenta stoji da „Kao rezultat ovih cifara, poteškoće su predstavljene u slučaju napredovanja sudija, odnosno tužilaca, gde zbog uglavnom identične ocene učinka za njih nije bilo moguće pomoći u izboru najprofesionalnijeg kandidata”. U ovom delu, KIP preporučuje da se u kontekstu sudija i tužilaca doda sledeća rečenica. „... Zbog toga je teško dokazati čak i eventualne manipulacije u slučaju napredovanja sudija i tužilaca, jer skoro svi kandidati imaju isti nivo formalnih veština i ova	U potpunosti prihvaćeno	

		činjenica povećava potencijal za proizvoljnost u slučaju unapređenja sudija ili tužioca		
IKD	Opšti komentar	<p>Na strani 53 Nacrta koncept-dokumenta govori se o ne funkcionisanju disciplinskih mehanizama sudija i tužilaca. Čak iu ovom delu obrazloženje je na apstraktnom nivou i neuspeh ovih mehanizama se ne pripisuje glavnom krivcu: nedostatak volje i integriteta aktera pravosudnog sistema za efikasno i delotvorno sprovođenje disciplinskih mehanizama sudija i tužilaca. Odgovornost na Kosovu je prvobitno propala sa disciplinskim sistemom preko Kancelarije disciplinskog tužioca, čiji je neuspeh gotovo notorna činjenica. Što se tiče novog sistema odgovornosti kroz Zakon o disciplinskoj odgovornosti sudija i tužilaca, KIP je u izveštaju kroz aktere sa konkretnim imenima predstavio faktore koji su uticali na neuspeh novog sistema odgovornosti kroz</p>	U potpunosti prihvaćeno	Uprkos činjenici da sa važećim zakonodavstvom, Sudski savet i Tužilački savet imaju mogućnost da usklade sprovođenje svojih dužnosti, kroz donošenje podzakonskih akata, izostala je volja da se to učini u slučaju verifikacionih jedinica.

		Zakona o disciplinskoj odgovornosti sudija i tužilaca		
IKD	Opšti komentar	Dalje, na strani 49 Nacrt-koncept dokumenta stoji da je „SSK doneo posebne pravilnike za imenovanje generalnog direktora Sekretarijata SSK-a u 2017 godini. Tu se, kao kriterijum, između ostalog, ističe visoki stručni ugled i integritet kadrova koje bi kandidati za ovu funkciju trebali imati, ali za ovo pitanje nije postojala formalna procedura verifikacije”. SSK je ovu uredbu usvojio 16 maja 2017 godine, u članu 10 čije uredbe je SSK postavio sebi obavezu da donese novu uredbu o ocenjivanju, disciplini i razrešenju direktora Sekretarijata SSK-a. Uprkos tome, KIP je tokom nadgledanja utvrdio da SSK nikada nije usvojio ovu uredbu. Kao rezultat toga, bez ikakvog objektivnog	Delimično prihvaćeno	Smatra se da je pitanje pravnog osnova i propisa koji se primenjuju u ovom slučaju na generalnog direktora Sekretarijata SSK-a ostalo nerešeno i stagniralo prema presudi br. KO203/19 Ustavnog suda.

		razloga, SSK nije definisao mehanizam disciplinovanja direktora sekretarijata SSK-a, kako se obavezao ovom uredbom.		
IKD	Opšti komentar	Na strani 52 Nacrta koncept-dokumenta navodi se da „Odgovornost u odnosu prema javnosti nije bolja, gde se godinama prijavljivano za teškoće u pristupu informacijama, kao i za godišnje izveštaje sa nepotpunim i fragmentiranim podacima“. U ovom slučaju, da bi bio što objektivniji, Nacrt koncept-dokumenta treba da prepozna napredak u ovoj oblasti od strane obeju (2) sistema, posebno od onog pravosudnog.	U potpunosti prihvaćeno	
IKD	Opšti komentar	Na istoj strani (52) Nacrta koncept-dokumenta se podvlači da su „u ovom trenutku oba Veća usvojila nove propise za merenje rada sudija i tužilaca, koji se više fokusiraju na kvalitativne kriterijume“. U ovom slučaju, KIP preporučuje da se u Nacrtu koncept-dokumenta istakne činjenica da se ovi	U potpunosti prihvaćeno	

		propisi stalno menjaju. Osim što ove promene nisu obezbedile kvalitet, ova česta promena je u izvesnoj meri uticala na pravnu sigurnost subjekata koji podležu ocenjivanju rada.		
IKD	Opšti komentar	Na strani 54 Nacrta koncept-dokumenta stoji da „2. Pored gubitka poverenja u pravdu, za posledicu ima i kršenje ljudskih prava. Tokom godina prijavljeni su brojni slučajevi zastarelosti predmeta i namernog kršenja zakonskih rokova od strane profesionalaca u sistemu. Pojave poput ovih sa kojima se građanin suočava krše, između ostalog, pravo na pravično i nepristrasno suđenje zagarantovano Ustavom i međunarodnim pravom 3. I na kraju, nedostatak integriteta u pravosudnom sistemu negativno utiče na ekonomski i društveni razvoj Kosova. To je zbog nedostatka stranih investicija, što kao preduslov zahteva stabilan i pravičan pravosudni sistem, kao i stagnacije na putu Kosova ka evroatlantskim integracijama. Kao stav, KIP se slaže i vidi takvo podvlačenje veoma prikladno. Ali, da isti bi bio što merljiviji i pouzdaniji za	Delimično prihvaćeno	Dovoljno je pokriveno u koncept dokumentu.

		objektivnog posmatrača, obrazloženje ovih dva (2) efekata ne bi trebalo uzimati zdravo za gotovo, već bi takođe trebalo da bude detaljiran pronalaženjem različitih lokalnih i međunarodnih izveštaja, u koje je dato meritorno obrazloženje u vezi sa ovim efektima.		
IKD	Opšti komentar	Još jedna relevantna problematika za koje KIP preporučuje da bude uključeno u Nacrtu koncept-dokumenta su neki od elemenata koji grade argument o povezanosti pojedinih sudija sa politikom. U tom smislu, na strani 96 Nacrta koncept-dokumenta, kada se opisuje iskustvo Albanije sa procesom Vettinga, između ostalog, navodi se da „Okolnosti koje se uzimaju u obzir da bi se utvrdilo da postoji neodgovarajući kontakt subjekta procene sa licem umešanim u organizovani kriminal su, između ostalog: a) da je fotografisan, ili kada	Delimično prihvaćeno	Dovoljno je pokriveno u koncept dokumentu.

		<p>svedok opisuje susret sa osobom, umešanom u organizovani kriminal; b) subjekt ponovne procene ili s njim povezano lice je imao neobaveznu komunikaciju sa licem umešanim u organizovani kriminal; ... e) subjekt ponovne evaluacije učestvuje ili je prisutan u sastanci sa jednom ili više osoba umešanih u organizovani kriminal". Fotografije, sastanci i izveštaji u sastancima aktera pravosudnog sistema sa političkim akterima i drugim licima koja imaju problema sa zakonom su bili kontinuirani. U pogledu izgradnje racionalnosti za konstruisanje kriterijuma ove prirode, odraz ovog pitanja u ovom delu Nacrta koncept-dokumenta je još jedna neophodnost.</p>		
--	--	---	--	--

IKD	Opšti komentar	<p>Na stranama 27 i 28 Nacrta koncept-dokumenta kao relevantnog zakona naveden je Zakon br. 06 / L-114 o javnim službenicima. Shodno ovog zakona, Ustavni sud Republike Kosova u presudi KO203/19 je naveo da " Ovim zakonodavnim rešenjem je obezbeđeno da Vlada, odnosno Izvršna vlast neće imati „mešajuće“ nadležnosti u upravljanju zaposlenima u Skupštini, odnosno zakonodavnoj vlasti; budući da za moć pravosuđa i nezavisnih institucija nije obezbeđena nikakva garancija za sprečavanje „mešanja“ u upravljanje njihovim zaposlenima. S tim u vezi, Sud je utvrdio da Skupština nije uspostavila isti izuzetak za službenike pravosuđa i pravosudnog sistema, kako bi osigurala podelu vlasti ne samo u pogledu sudija i tužilaca, već i u pogledu pomoćnog osoblja za njih, kao što je to činio za zaposlene u Skupštini i Vladi". U istoj presudi, Ustavni sud Republike Kosova je odlučio da „POTVRDITI da Zakon br. 06 / L-114 o javnim službenicima se ne primenjuje u odnosu na: Sudski savet Kosova; Tužilački savet Kosova; Ustavni sud; Instituciju narodnog</p>	Delimično prihvaćeno	Budući da je prema presudi Ustavnog suda KO203/19 pitanje zakonskog uređenja sudske uprave ostalo nerešeno i stagniralo, pozivanje na Zakon br. 06/L-114 za državne službenike održan je, u nedostatku novog zakona.
-----	----------------	---	----------------------	--

		<p>advokata; Generalnog revizora Kosova; Centralnu izbornu komisiju; Centralnu banku Kosova i Nezavisnu komisiju za medije, sve dok im se naruši funkcionalna i organizaciona nezavisnost garantovana Ustavom". Shodno tome, Zakon br. 06/L-114 o javnim službenicima se ne primenjuje na institucije pravosudnog sistema. Iz tog razloga, KIP preporučuje da se ovaj zakon izbriše iz ovog dela Nacrta koncept-dokumenta.</p>		
IKD	Opšti komentar	<p>Na strani 43 Nacrta koncept-dokumenta se navodi da „Pošto Vetting u kosovskoj Policiji, Policijskom inspektoratu Kosova, OAK i drugim institucijama ne spada u nadležnost Ministarstva pravde, razvoj procesa u ovim institucijama će se preduzeti u koordinaciji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova, odnosno Kancelarijom premijera</p>	U potpunosti prihvaćeno	

IKD	Opšti komentar	<p>Na strani 58 Nacrta koncept-dokumenta se navodi da se „Procene učinka razlikuju od Vettinga ili provere integriteta. Vetting i prethodne verifikacije imaju za cilj da se pozabave integritetom i kršenjima, dok se procene bave kompetencijom i potencijalom. Implikacije procesa su različite: neuspeh procesa verifikacije može dovesti do toga da nekompetentni kandidat ne bude imenovan na funkciju, uskraćen pristup osetljivom materijalu ili napušta funkciju koju obavlja, a posledica lošeg učinka u evaluaciji je stručno usavršavanje”.</p> <p>U početku, KIP se slaže sa činjenicom da se ocenjivanje učinka razlikuje od Vettinga ili provere integriteta i pozdravlja činjenicu da je ova razlika napravljena u ovom koncept-dokumentu. Ali u ovom slučaju, radi objektivne tačnosti, posledice loše procene učinka moraju se pravilno odraziti, za čiju procenjivanje, sudije i tužioci mogu biti i razrešeni. U praksi se to nikada nije dogodilo.</p>	Delimično prihvaćeno	Dovoljno je pokriveno u koncept dokumentu
-----	----------------	---	----------------------	---

IKD	Opšti komentar	<p>Poglavlje 1.4 Nacrta koncept-dokumenta, između ostalog, bavi se Evropskom konvencijom o ljudskim pravima. U ovom slučaju, KIP preporučuje da ovom elaboratu treba dodati razrada u smislu pravne snage koju ova konvencija ima u kosovskim pravnom sistemu, prema članu 22 Ustava Republike Kosova. Takođe, u poglavlju 1.4.1. Nacrta koncept-dokumenta su navedeni Multilateralni i regionalni instrumenti obavezujućeg karaktera. U ovu listu, KIP preporučuje da se uključi sudska praksa Evropskog suda za ljudska prava, čija obaveza sprovođenja proizilazi iz člana 53 Ustava Republike Kosova. Takođe, ovom prilikom bi se istakla ustavna obaveza sprovođenja svih relevantnih standarda u procesu Vettinga, koje je standarde u različitim slučajevima razvio Evropski sud za ljudska prava.</p>	U potpunosti prihvaćeno	
IKD	Opcija 1	<p>Postoji mnogo drugih razloga koji se mogu pozabaviti u ovom odeljku, a koji bi argumentovali rizik ako se sa ili bez donošenja odluka ide na prvu opciju. Ovi razlozi bi trebalo da budu ekvivalentni problemima identifikovanim u prethodnim delima ovog Nacrta koncept-dokumenta.</p>	Delimično prihvaćeno	Dovoljno je pokriveno u koncept dokumentu.

		<p>Takođe, problemi su ovde identifikovani samo u RFSSL. Ali da, u smislu svrhe procesa Vettinga, argument treba da se konstruiše na osnovu nalaza koji imaju za cilj integritet, a ne efikasnost, kao što se desilo u ovom odeljku. U tom smislu, KIP preporučuje da se ovaj deo pregleda i dopuni.</p>		
IKD	Opcija 2	<p>Pored mehanizma za ocenjivanje učinka sudija i tužilaca, drugi egzistencijalni mehanizam sudskog i tužilačkog sistema je mehanizam davanja odgovornosti. Ovaj mehanizam nije zakazao zbog pravnih problema, već zbog nedostatka volje pravosudnog i tužilačkog sistema da se sudije i tužioci pozovu na odgovornost. Iz ovih razloga, KIP preporučuje da se pored razrade nedostatka zakonske osnove za kontinuiranu proveru integriteta sudija i tužilaca, nemogućnost rešavanja problema kroz ovu opciju opravda nedostatkom volje SSK-a i TSK-a da pozivaju sudije i tužioce na odgovornost, štiteći na taj način integritet pravosudnog sistema i poverenje građana u taj sistem.</p>	U potpunosti prihvaćeno	

IKD	Opcija 3	<p>Što se tiče decentralizovanog sistema, takav sistem je postojao u prošlosti, gde se odgovornost sudija i tužilaca rešavala preko Kancelarije disciplinskog tužioca.</p> <p>Neuspeh ovog sistema za davanje odgovornosti je sada skoro notorna činjenica. U suštini, ako je konačna odluka se daje većima, onda se bavimo samo izgradnjom sistema, koji je sistem unapred bio i pokazao se neuspešnim, zbog čega je već ugašen.</p>	Delimično prihvaćeno	<p>Treba napomenuti da analiza sprovedena u Opciji 3, predviđa razvoj Vetting-a i kontinuirano ocenjivanje učinka, integriteta i bogatstva u pravosudnom sistemu u skladu sa okvirima, a samim tim i ograničenjima koje određuje Ustav. Shodno tome, nemoguća je bilo kakva intervencija samo izmenom zakonodavstva da bi se zaobišla ustavna ovlašćenja saveta. Sistem je modelovan u duhu podele vlasti koje određuje Ustav. Konačna odluka je prepuštena ovim organima, upravo zbog ustavnih odredbi.</p>
IKD	Opcija 3	<p>Drugim rečima, „Vetting“ gde konačnu odluku donose veća, uopšte ne predstavlja Vetting. Stoga, KIP preporučuje da se u Nacrtu koncept-dokumenta ovaj nedostatak dovoljno razradi i prikaže kao nedostatak onoga što zaista jeste, a ne samo da se citira.</p>	Delimično prihvaćeno	Vidi objašnjenje u redu 38.

IKD	Opcija 3	<p>Još jedno pitanje koje se u Nacrtu koncept-dokumenta ne bavi jeste mehanizam Vettinga za same članove saveta. Uprkos činjenici da Nacrt koncept-dokumenta predstavlja neke aspekte u pogledu Vettinga članova saveta, ne precizira institucija koja će izvršiti ovaj Vetting. U kontekstu onoga što je elaborirano u Nacrtu koncept-dokumenta i ustavnih ograničenja u ovoj oblasti, ispada da je jedini način da se obavi Vetting na ove članove veća, je Vetting od strane samih veća. Logika ovoga se sastoji, u najmanju ruku, u Vettingu članova saveta od strane njihovih kolega, koji će onda uložiti Vetting na potpuno istog člana na koga se isti već podlegli Vettingu. Ovakvu situaciju predstavlja samo precenjivanje ove opcije i čutanje Nacrta koncept-dokumenta pred osporenim integritetom saveta da povećaju odgovornost, integritet i poverenje javnosti u pravosudni sistem.</p>	Delimično prihvaćeno	<p>Treba podsetiti da će na osnovu ustavnih odredbi, članove ovih mehanizama birati odgovarajući saveti (SSK/KZK). S tim u vezi, da bi se obezbedio kvalitet, profesionalnost i nepristrasnost mehanizama, predviđeno je da proces selekcije njihovih članova bude transparentan i rigorozan. Važno je da u slučaju regrutovanja postoji uključivanje aktera van postojećih pravosudnih i tužilačkih struktura. To je zato što, u fazi kada treba da budu izabrani članovi svakog od mehanizama, uključujući osoblje u Sekretarijatu i većima, članovi saveta još neće biti podvrgnuti Vetting-u.</p> <p>Procedura kroz koju je predviđen izbor članova mehanizama, iako će početi konkursom i završavaju ga sami saveti, biće u velikoj meri uključeni relevantni međunarodni mehanizmi. Saveti će moći da sklapaju ugovore ili da sklapaju memorandume o razumevanju sa međunarodnim telima ili organizacijama kako bi tražili njihovu pomoć u izboru, uključujući verifikaciju, članova odgovarajućih</p>
-----	----------	--	----------------------	--

				<p>mehanizama. Sličan model se trenutno može videti na Kosovu u pronalaznim modalitetima za izbor viših rukovodećih pozicija, procedurama u kojima intervjuisanje i preporuke dolaze od tela sa međunarodnim sastavom (primer sa Ambasadom Ujedinjenog Kraljevstva na Kosovu).</p> <p>Po završetku procesa verifikacije biće izdata preporuka za imena koja Saveti predlože da budu izabrani za članove mehanizama. Imena ljudi preporučenih za izbor treba da budu javna, zajedno sa obrazloženjima za njihovu preporuku.</p> <p>Međutim, ponavlja se da konačnu odluku o njihovom izboru za članove mehanizama donosi sam nadležni Savet. SSK / TSK mogu odbiti da imenuju ili izaberu jednog ili više kandidata, ali moraju da obrazlože svoju odluku, bez obzira da li će se utvrditi da li je glasanje tajno ili javno. U slučaju odbijanja nekog člana, preporučuje se drugi verifikovani kandidat.</p> <p>Koristeći gorenavedena iskustva drugih zemalja i u duhu međunarodnih</p>
--	--	--	--	---

				<p>standarda, još jedan element za osiguranje nezavisnosti i nepristrasnosti rada mehanizama je trajanje njihovog mandata. Članovi mehanizma Vetting-a će imati mandat koji će trajati koliko i proces Vetting-a.</p> <p>Od suštinskog je značaja preduzimanje procesa verifikacije kandidata za članove mehanizama, jer oni koji vrše Vetting na sudije i tužioce moraju i sami biti propisno verifikovani subjekti. Dakle, ovako se pruža garancija da proces neće biti ranjiv na štetu sudija i tužilaca koji se podvrgnu Vetting-u.</p> <p>S druge strane, otvoren i međunarodno nadgledan postupak, kao i vansistemska verifikacija ova dva mehanizma, ključni su faktori zaštite procesa od potencijalnih zabrinutosti zbog sukoba interesa, koji može nastati zbog uloge SSK, odnosno KZK u konačnom imenovanju članova.</p>
--	--	--	--	---

IKD	Opcija 3	<p>Na strani 179 Nacrta konceptodokumenta se navodi da „Prema SSK-u, važno je da ne bi trebalo da postoji drugačiji tretman sudija u odnosu na druge visoke zvaničnike u vezi sa procesom verifikacije njihove imovine, jer je to u suprotnosti sa odredbama o kontroli imovine na osnovu Zakona br. 04 / L-050 o Deklaraciji imovine“. KIP smatra da ovaj stav SSK-a nije razuman. Značaj sudskog i tužilačkog sistema, kao i sporni integritet ova dva (2) sistema, nedvosmisleno grade legitimitet za konkretniji tretman sudija i tužilaca. Štaviše, KIP ocenjuje da se SSK u ovom slučaju ne može pozvati u Zakonu o prijavljivanju imovine, pošto ovaj zakon služi samo u oblasti prijave imovine svih visokih zvaničnika i ne može se smatrati „ustavom“ za sve probleme koji se iskazuju u javnim institucijama, u ovom slučaju u institucijama pravosudnog sistema.</p>	U potpunosti prihvaćeno	
-----	----------	--	-------------------------	--

IKD	Opcija 3	<p>Na strani 169 Nacrta koncept-dokumenta stoji da će „Segment pružanja i analize podataka o imovini lica koji su podlegli Vettingu biti prepušten KOA-u, gde se predviđa formiranje posebne jedinice za Vetting. Ova jedinica ima proširenu nadležnost i ima neophodne resurse da detaljno istraži imovinu kandidata. Nalazi, u obliku procene imovine, jedinica zatim prosleđuje SSK-u i TSK-u. Slično Komitetu za naprednu ocenu učinka, da bi bili zaposleni u ovoj jedinici, kandidati moraju proći rigorozne procedure Vettinga, uz međunarodno prisustvo. U okviru ovog decentralizovanog modela, ova jedinica bi uvek funkcionisala u okviru KOA-a. Iz tog razloga, potrebno je uticati na nadležnosti KOA-a da se ovo razjasni. Što se tiče učešća KOA-a u ovom procesu, bez obzira na to koje su nadležnosti KOA-u, ova agencija smatra da je nemoguće sprovesti istragu osim administrativne istrage. Davanje drugih ovlašćenja agenciji u ovoj oblasti je kršenje ustava. Nivo administrativne istrage ni pod kojim okolnostima ne može da generiše informacije</p>	U potpunosti prihvaćeno	
-----	----------	---	-------------------------	--

		<p>potrebne za verifikaciju sudije ili tužioca. Ovo je dokazano u praksi, gde zbog ovog nivoa sposobnosti KOA-a za istragu, sistem prijavljivanja imovine nije dao predviđene efekte. S druge strane, neshvatljivo je kako se namerava da ovoj agenciji bude data tako važna uloga u procesu Vettinga kada Ministarstvo pravde nije poverilo rukovođenju oduzimanja imovine stečene na neopravdan način, već da odlučio je da osnuje novu agenciju. Iz ovih razloga, KIP preporučuje uključivanje KOA-a u ovom slučaju, da se udaljava od nacрта koncept-dokumenta.</p>		
--	--	---	--	--

IKD	Opcija 3	<p>Što se tiče podataka o ličnosti, na strani 169 Nacrta koncept-dokumenta stoji da „Prva opcija je da to uradi KOA koja na osnovu nalaza sačinjava polupoverljivu procenu koja se dostavlja mehanizma za Vetting u okviru SSK-a/KPK-a. Uočen je otpor članova radne grupe u vezi sa uključivanjem ove institucije u ovaj proces. Mišljenje Venecijanske komisije (Amicus curiae, 2016, para 53-55), sugerije da učešće takvih obaveštajnih tela u principu nije sporno, sve dok su njihovi nalazi onda podložni nadzoru i žalbama od strane drugih članova mehanizma. Obe alternative koje se ovde razmatraju, u kontekstu ove opcije, predviđaju da procene ovih jedinica budu predmet diskusije i donošenja odluka od strane SSK-a/TSK-a „Dakle, ovaj uslov bi bio ispunjen". Pre svega, ova definicija Nacrta koncept-dokumenta je neizvodljiva prema ovoj opciji, jer je u suprotnosti sa Ustavom Republike Kosova. Član 129 ovog ustava predviđa da „Kosovska obaveštajna agencija otkriva, istražuje i prati pretnje bezbednosti u Republici Kosovo“. Prema ovoj ustavnoj odredbi,</p>	U potpunosti prihvaćeno	
-----	----------	---	-------------------------	--

		<p>mandat Kosovske obaveštajne agencije je samo u pogledu pretnji bezbednosti Republike Kosovo i ne može se proširiti na druge oblasti, kao u ovom slučaju. Adekvatna nadležnost KOA za konkretan slučaj se ne nalazi čak ni u Zakonu br. 03 / L-063 o Kosovskoj obaveštajnoj agenciji. Iz tog razloga, u okviru ove opcije, Ustav Republike Kosova ne dozvoljava uključivanje Kosovske obaveštajne agencije, zbog čega KIP preporučuje da delovi u kojima se utvrđuje učešće KOA u procesu Vettinga, prema ovoj opciji, izbrisana iz Nacrta koncept-dokumenta.</p>		
--	--	---	--	--

IKD	Opcija 3	<p>Pored KOA-a, kao druga opcija za prikupljanje podataka koji se odnose na ličnost subjekta Vettinga je stvaranje jedne (1) posebne jedinice. S tim u vezi, na strani 169 Nacrta koncept-dokumenta se navodi da „Druga opcija je da se u okviru specijalne jedinice u SSK/KZK angažuje osoblje obučeno za obaveštajne poslove koji će obezbediti relevantne podatke o ličnosti kandidata i na osnovu njih sastaviti polu- poverljivi izveštaj”. Kao što je navedeno u slučaju KOA-a, u granicama utvrđenim Ustavom Republike Kosovo, nijedna institucija ne može prikupljati podatke mimo podataka koji se mogu obezbediti putem administrativne istrage. Nivo podataka dobijenih kroz ovu istragu nije dovoljan za efikasnu proveru subjekta Vettinga, dok je davanje većih ovlašćenja ovoj jedinici protuustavno. Iz tog razloga, KIP preporučuje da se kao nedostatak ove opcije navede nemogućnost prikupljanja dovoljno podataka u vezi sa integritetom subjekta koji podleže Vettingu.</p>	Delimično prihvaćeno	<p>Prikupljanje, korišćenje i čuvanje podataka o zdravstvenom stanju kandidata i određivanje trajanja čuvanja ovih podataka utvrdiće se zakonom, uz obezbeđenje srazmernosti u odnosu na pravo na porodični život i pravo na privatnost.</p>
-----	----------	---	----------------------	--

IKD	Opcija 4	<p>Na strani 183 Nacrta koncept dokumenta kaže se da „ustavnim amandmanima treba da se utvrdi da mehanizam Vetting-a čine dva tela: i) nadležni organ za razvoj postupka Vetting-a i ii) žalbeno telo“. U smislu ove opcije, u cilju administriranja procesa Vetting-a, ali i očuvanja integriteta procesa Vetting-a, važno je da se ustavnim amandmanima definiše takav mehanizam za administraciju i praćenje procesa Vetting-a, koji bi se sastojao od međunarodnih eksperta. Prema proceni IKD-a, ovi stručnjaci će biti izabrani putem međunarodnog konkursa, kojim će upravljati Skupština Republike Kosova, na osnovu iskustva i dokazane stručnosti u administraciji pravde, krivičnim, građanskim, ustavnim pitanjima, pitanjima ljudskih prava itd. Odbori unutar Skupštine koji će upravljati ovim konkursom biće sveobuhvatni i sa političkim konsenzusom stranaka predstavljenih u Skupštini Kosova, i sa konkretnim obavezama da se sačuva integritet procesa u ovoj fazi. Ova pitanja će biti detaljno tretirana prilikom izrade ustavnih amandmana i Zakona o Vetting-u.</p>	Delimično prihvaćeno	<p>Procedura kroz koju je predviđen izbor članova mehanizama, iako će početi konkursom i završavaju ga sami saveti, imaće veliki angažman odgovarajućih međunarodnih mehanizama. Saveti će moći da sklapaju ugovore ili da sklapaju memorandume o razumevanju sa međunarodnim telima ili organizacijama kako bi tražili njihovu pomoć u izboru, uključujući verifikaciju, članova odgovarajućih mehanizama. Sličan model se trenutno može videti na Kosovu u pronađenim modalitetima za izbor viših rukovodećih pozicija, procedurama u kojima intervjuisanje i preporuke dolaze od tela sa međunarodnim sastavom (primer sa Ambasadom Ujedinjenog Kraljevstva na Kosovu). Učešće u monitoringu biće potrebno od međunarodnih partnera i tokom perioda koliko traje Vetting.</p>
-----	----------	--	----------------------	--

IKD	Opcija 4	<p>Na strani 184 Nacrta koncept dokumenta se kaže da „ Članovi mehanizma će početno biti podvrgnuti Vetting-u od strane jednog organa sa međunarodnom asistencijom pre regrutovanja i periodično. Članovi veća će biti izabrani od Skupštine i Predsedništva" U vezi sa ovim izborom, IKD smatra da više nije odgovarajuća. Samo prethodna verifikacija kandidata koje se potom izabraju od Skupštine Republike Kosova, izgleda na nisu dobro rešenje. S tim u vezi, najefikasnije i pravično rešenje bi bilo da mehanizam za administraciju i praćenje procesa Vetting-a bira, stavlja veto, a zatim predlaže članove odgovarajućih veća. O ovom predlogu će odlučivati Skupština Republike Kosova, koja ne može postupati u nedostatku ovog predloga. Na ovaj način se obezbeđuje kredibilitet, profesionalizam i Vetting članova veća za ocenjivanje, ali i se sačuva pravo Skupštine Republike Kosova da imenuje članove ovih veća.</p>	Odbija se	Vidi objašnjenje u redu 11.
-----	----------	---	-----------	-----------------------------

IKD	Opcija 4	Na strani 186 Nacrta koncept dokumenta, u vezi sa ovom opcijom, kaže se da „Ako je ocena mehanizma negativna i predlaže razrešenje subjekta, istom će biti zabranjeno da konkuriše za poziciju sudije, tužioca, glavnog tužioca i člana veća”. U ovom slučaju, IKD preporučuje da se produži vremenski period od 15 godina nakon razrešenja subjekta Vetting-a. Osobe koje ne prođu Vetting takođe treba da imaju ograničeno pravo da postanu deo vršenja funkcije pravobranilaštva na Kosovu.	Delimično prihvaćeno	Vidi objašnjenje u redu 21
-----	----------	--	----------------------	----------------------------

IKD	Opcija 5	<p>Na strani 195 Nacrta koncept dokumenta navedeni su uticaji na osnovna prava koje proces Vetting-a može doneti. U smislu ljudskih prava i osnovnih sloboda, posebno u vezi sa opcijama 4 i 5, sam Ustav Republike Kosova određuje jednog mehanizma koji štiti ljudska prava čak i prilikom amandamentiranja Ustava Republike Kosova.</p> <p>Član 113.9 Ustava Republike Kosovo utvrđuje da „Predsednik Skupštine Kosova mora da referise predložene ustavne amandmane pre usvajanja od strane Skupštine, kako bi utvrdio da li predloženi amandman umanjuje prava i slobode zagarantovane Poglavljem II. Ustava.“, dok je član 144.3. ovog Ustava propisuje da „Amandmane na ovaj Ustav može usvojiti Skupština tek nakon što predsednik Skupštine Kosova uputi predlog amandmana Ustavnom sudu da unapred oceni da li predloženi amandman ne umanjuje nijedno od prava i sloboda navedenih u Poglavlju II. Ustava“. Na ovaj način, uprkos činjenici da će se Vetting po opcijama 4 i 5 vršiti ustavnim promenama, ni sam ustavni amandman ne</p>	Delimično prihvaćeno	Dovoljno je pokriveno u koncept dokumentu.
-----	----------	---	----------------------	--

		<p>može da umanja ljudska prava i osnovne slobode. Pored ustavnih normi poglavlja II, poseban značaj u ovom slučaju se pridaje međunarodnim instrumentima navedenim u članu 22. Ustava Republike Kosova i jurisprudenciji Evropskog suda za ljudska prava, prema članu 53. Ustava Republike Kosova. Ovaj aspekt će biti posebno važan prilikom izrade ustavnih amandmana, zbog čega, KDI preporučuje da se ovaj deo Nacrta koncept dokumenta dopuni i ovim argumentom</p>		
--	--	---	--	--

IKD	Opcija 5	<p>U sliku 11 Nacrta koncept dokumenta predstavljen je plan implementacije za opciju 4. U aktivnostima 1.3.1-1.3.4 utvrđeno je da će se u četvrtoj godini izvršiti verifikacija članova SSK-a, najmanje pet (5) sudija Vrhovnog suda i kandidatima za članove SSK-a. Dok se u aktivnostima 1.3.5-1.3.13 utvrđuje da se tokom pete godine vrši verifikacija ostalih sudija Vrhovnog suda, kandidata za predsednika Vrhovnog suda, sudija Apelacionog suda, kandidata za sudije Apelacionog suda, direktora Sekretarijata SSK-a, sudskih administratora, direktora Jedinice za sudsku inspekciju, predloženi kandidati za sudije, predsednici sudova i nadzorne sudije i sudije osnovnih sudova. U skladu s tim, ovako je planiran proces Vetting-a tužilaca prema opciji 4. Takođe, na ovaj način je to urađeno i u odnosu na Vetting sudija prema opciji 5.</p> <p>IKD ocenjuje da je ovo planiranje nesrazmerno i nerazumno. Prema ovom planu, spada da tokom četvrte godine biće verifikovano 13 članova SSK-a i pet (5) sudija Vrhovnog suda, kao i kandidati za</p>	U potpunosti prihvaćeno	Pogledajte ažurirane planove implementacije za svaku od opcija u koncept dokumentu
-----	----------	---	-------------------------	--

		<p>članove SSK-a. Dakle, maksimalno, ako svi članovi SSK-a ne bi prošli Vetting, broj sudija koji će biti podvrgnuti Vetting-u tokom četvrte godine je 31. Dok ostali deo sudija predviđeno je da se podvrgnu Vetting-u tokom pete godine. Prema podacima predstavljenim u Nacrtu koncept dokumenta, spada da broj sudija koji će biti verifikovani tokom pete godine je 399. Dakle, prema ovom planu, tokom četvrte godine biće podvrgnuti Vetting-u najviše 31 sudija, dok će u petoj godini biti ukupno 399 sudija.</p> <p>Disproporcija ove prirode ali u drugim vrednostima se takođe ispoljava i u verifikaciji tužilaca prema opciji 4. Ovo planiranje je nerazumno, jer spada da na petoj godinu, biće podvrgnuti Vetting-u 12 puta od broja sudija koji su verifikovano u četvrtoj godini. Na ovaj način, raspodela aktivnosti po godinama je neopravdano nesrazmerna.</p> <p>U slučaju Vetting-a tužilaca prema opciji 5, određeno je da će se u četvrtoj godini Vetting-a vršiti nad svim pripadnicima TSK-a i svih tužilaca u sistemu, izuzev tužilaca u kancelariji glavnog državnog tužioca koji će biti</p>		
--	--	--	--	--

		<p>verifikovani u petoj godini. Dakle, dok će se u četvrtoj godini vršiti verifikacija svih tužilaca, u petoj će biti verifikovani samo tužioci u ZKSH. I u ovom slučaju, ovo ispada da je nesrazmerno. Iz ovih razloga, IKD preporučuje da se plan implementacije revidira tako da se aktivnosti raspodeljuju proporcionalno i razumno tokom godina</p> <p>.</p>		
IKD	Opcija 5	IKD preporučuje da se delovi gde se priča o obaveznim merama tretmana za subjekte Vetting-a brišu iz Nacrta koncept dokumenta.	U potpunosti prihvaćeno	

IKD	Opcija 5	Ograničavanje subjekata Vetting-a da podnesu ostavku predstavlja kršenje ljudskih prava i pogrešno je koncept i bez praktične važnosti. Ostavka je isključivo lični čin. Svaki subjekat ostavkom izražava ličnu odluku da ne nastavi sa vršenjem određene dužnosti. Negiranje ovog prava predstavlja prinudni rad, koji je svakom licu zabranjen. Ovo ograničenje, ne mogu legitimisati nijedan razlog u vezi sa subjektima koji će biti predmet Vetting-a. (...) Iz tog razloga, IKD preporučuje da delovi koji govore o ograničenju prava subjekata Vetting-a za podnošenje ostavke izbrišu od nacrtu koncept dokumenta.	U potpunosti prihvaćeno	Subjektima Veting-a treba dati pravo da podnesu ostavku tokom cijelog procesa. Subjekti koji podnesu ostavku neće biti deo procesa Veting-a. U slučaju konkurisanja za poziciju sudije, tužioca, glavnog tužioca ili člana veća, subjekt će ući u proces kontinuiranog ocenjivanja učinka, integriteta i bogatstva isto kao i svi kandidati za regrutiranje.
OSCE	Opšti komentar	Ne izgleda da opravdanja predstavljena u nacrtu koncept dokumenta dokazuju potrebu za sprovođenjem ovako vanrednog postupka.	Delimično prihvaćeno	Vidi objašnjenje u redu 3
OSCE	Opšti komentar	Stoga je od suštinske važnosti da se Nacrt koncept dokumenta na adekvatan način adresira odgovarajućim procesom i da odražava posledice koje će predložene mere imati na osnovna prava. Smatramo da bi Nacrt koncept dokumenta trebalo da pruži više detalja o garancijama koje će biti primenjene za zaštitu ovih	U potpunosti prihvaćeno	Od momenta pokretanja Vetting-a, odnosno kontinuiranog ocenjivanja, subjekt će biti obavešten da je njegov slučaj u procesu. Zakon će obezbediti poštovanje prava subjekta na pravično suđenje, određujući da će on imati pristup materijalu svog predmeta, odnosno nalazima i informacijama prikupljenih

		<p>prava, a posebno o tome kako će se primenjivati garancije u kontekstu svake predložene opcije. Ove informacije treba da se navedu i u drugim odeljcima osim u poglavlju o „Uticajima na osnovna prava“ u kome se govori o međunarodnoj praksi.</p>		<p>od mehanizma. pre nego što relevantni mehanizam donese procenu koju će prezentirati relevantnom Savetu. Vremenski period o tome kada se dokazi moraju predložiti stranci i rok za sastavljanje odgovora određiće se zakonom. Stranka u postupku ima pravo da traži odbacivanje dokaza čije je izvođenje u suprotnosti sa odredbama koje se primenjuju u postupku Vetting-a, kao i ako se istim ne dokaže nijedna relevantna činjenica u postupku.</p>
OSCE	Opšti komentar	<p>U opcijama od tri do pet, Nacrt koncept dokumenta predviđa „kontinuiranu kontrolu učinka, integriteta i imovine. Mi smatramo da, ukoliko se primeni Vetting, on treba da ostane kao potpuno vanredna, jednokratna, privremena mera, koja se neće koristiti u normalnim uslovima.</p>	U potpunosti prihvaćeno	<p>Termin i koncept „periodični Vetting“ su uklonjeni. Vetting-a će imati samo jednom.</p> <p>Međutim, opcije 3, 4 i 5 predviđaju izgradnju održivog sistema, tako da će, kada se proces Vetting-a završi, oba mehanizma Vetting-a biti na odgovarajući način restrukturirana i transformisana u mehanizme za kontinuirano ocenjivanje integriteta, bogatstva i učinka. Članovi u okviru svakog od dva mehanizma imaće poseban mandat</p>

OSCE	Opšti komentar	Razmotrite produženje roka za javnu konsultaciju o Nacrtu koncept dokumenta kako bi se dobili sadržajni i sveobuhvatni komentari svih zainteresovanih strana	Odbija se	Javna rasprava o ovom koncept dokumentu je sprovedena u skladu sa rokovima određenim u Uredbi (VRK) br. 05/2016 o minimalnim standardima za proces javnih konsultacija. Trajanje javne rasprave putem elektronske platforme u trajanju od 15 radnih dana smatrano je dovoljnim, s obzirom da je Radna grupa bila prilično obimna i u stalnoj komunikaciji.
OSCE	Opšti komentar	Razmislite o detaljnijem istraživanju poboljšanja implementacije u okviru postojećeg pravnog okvira i pružite potpuniju analizu postojećeg pravnog okvira	Delimično prihvaćeno	Vidi objašnjenje u redu 3.

OSCE	Opšti komentar	Objasnite pojam „Vetting“, za razliku od termina i procedura „ocenjivanja učinka“, „kontroli prošlosti“ i disciplinskih postupaka“;	U potpunosti prihvaćeno	<p>Koncept Dokument je dopunjen potpoglavljem "" Pojašnjenja u vezi sa pojmom Vetting "" u prvom poglavlju. Jedna od tačaka koja dovodi do nejasnoća u vezi sa sadržajem Vetting-a jesu upravo pogrešna razumevanje pojma „vetting“ (na engleskom „vetting“) i njegovo mešanje sa mnogim drugim sličnim procesima.</p> <p>Za početak, treba napomenuti da u albanskom jeziku nedostaje termin koji je ekvivalentan terminu "vetting" u engleskom jeziku. Ovaj termin je već je albanizovan u termin "vetting" koji se često pominje u javnom diskursu. Međutim, rasprave vođene u Ministarstvu pravde i unutar radne grupe pokazuju da postoje različita mišljenja o pojmu i njegovom sadržaju. Stoga, za potrebe ovog dokumenta je važno razjasniti sadržaj ovih različitih pojmova i procesa.</p> <p>Provere prošlosti (background checks), obavljene pre Vetting-a ili provere integriteta, vrše se da bi se potvrdio identitet i utvrdio kredibilitet i integritet osobe. One moraju da verifikuju identitet subjekta,</p>
------	----------------	---	-------------------------	--

				<p>istoriju zaposlenja, pravo na rad u zemlji i razotkriju eventualnu neizdržanu krivičnu kaznu. Ovakve provere vrše se skoro od svih zaposlenih i neophodan su preduslov za rigoroznije procese verifikacije. Kada je potrebno, provere integriteta ili Vetting uključuju niz dodatnih provera, uključujući finansijsko stanje i svaki rizik ranjivosti koji se pojavi zbog porodice i saradnika. Kontrole treba da budu proporcionalne sa procenom toga da li je pojedinac bio umešan u korupciju u prošlosti, da li je trenutno umešan u korupciju ili je verovatno da će biti umešan u korupciju u budućnosti i riziku koji oni mogu predstavljati tokom obavljanja svojih dužnosti kao rezultat njihove umešanosti u ove koruptivne poslove</p> <p>Procene učinka se razlikuju od Vetting-a ili provere integriteta. Vetting i provere od prošlosti imaju za cilj adresiranje integriteta i ranjivosti, dok ocenjivanja adresiraju kompetentnost i potencijal. Implikacije procesa su različite: neuspeh procesa provere može dovesti do toga da</p>
--	--	--	--	---

				<p>nekompetentni kandidat ne bude imenovan na poziciju, ili da mu se ne dozvoli pristup osetljivom materijalu, niti da napusti poziciju koju drži. S druge strane, posledica lošeg učinka u ocenjivanju je nedostatak profesionalnog razvoja karijere.</p> <p>Procesi kontrole integriteta i krivične ili administrativne istrage se često kombinuju. Kontrola integriteta i krivična istraga služe različitim svrhama i imaju različite proceduralne i pravne karakteristike. Istraga se zasniva na potrebi da se utvrdi da li se nešto dogodilo, dok provere integriteta posmatraju rizik ili verovatnoću da će se nešto dogoditi u budućnosti. Na kritičan način, teret dokazivanja i standard dokazivanja često će biti drugačiji. U jurisdikcijama koje primenjuju običajno pravo, krivične istrage nastoje da utvrde dokaze van osnovane sumnje o tome kada teret pada na državu. U jednom sistemu Vetting-a i kontrole integriteta, može biti sasvim legitimno da se teret ne nameće državi, već subjektu koji se podvrgne Vetting-u – sudiji ili tužiocu koji namerava da bude ili je</p>
--	--	--	--	---

				<p>na toj funkciji. Standard dokaza se često može ispuniti u bilansu verovatnoće</p> <p>Proces regrutiranja sudija i tužilaca svedoči o konfuziji ovih termina i procesa. Kandidati koji su položili pismeni ispit pre pozivanja na intervju, podležu proceni ličnog integriteta i profesionalnih veština. Rezultati ovog ocenjivanja, izraženi u brojevima ili poenima, se zatim izračunavaju kumulativno u okviru ukupnog rezultata intervjuja. Čini se da je ovaj proces mešavina kontrole prošlosti, koji bi trebao da bude deo procesa provere koji se preduzima tek nakon završetka procesa regrutiranja ili odobravanja izbora u principu, na osnovu kvaliteta, veština i sposobnosti kandidata.</p> <p>S obzirom na to da su odgovarajuće provere prošlosti u pravoj fazi za imenovanje sudija su suštinski korak u borbi protiv korupcije, veoma je važno da ove dvije različite procene budu odvojene jedna od druge. Prethodne provere ne bi trebalo da budu deo procesa ocenjivanja sposobnosti kandidata da</p>
--	--	--	--	--

			<p>bude sudija, ali se moraju tretirati odvojeno i na sistematičniji i rigorozniji način.</p> <p>Vetting, kao oblik kontrole integriteta, procenjuje rizik za postavljeni cilj i operative parametre postavljene od tog cilja. U ovom dokumentu, ovaj rizik se tretira iz perspektive poboljšanja transparentnosti, integriteta i odgovornosti pravosudnog i tužilačkog sistema Kosova, zajedno sa poverenjem koje građani imaju u njega. Istraživanje za ovaj koncept dokumenat pokazuje da je rizik koji treba izbeći osetljivost pojedinca na korupciji. Svi naredni procesi, dakle, treba da imaju za cilj procenu pouzdanosti, integriteta i kredibiliteta članova pravosudnog i tužilačkog sistema.</p> <p>Svrha Vetting-a prema ovoj politici nije kažnjavanje prema odredbama Krivičnog zakonika, u skladu sa postupkom i zaštitnim merama određenim važećim zakonodavstvom, ili mrljanje ili odmazda protiv članova pravosudnog sistema. Cilj je zapravo zaštita sudija i tužioca i drugih članova sa integritetom u pravosudnom</p>
--	--	--	---

				<p>sistemu od uticaja i da im se pruža prilika da donose pravedne i odluke zasnovane na zakonu.</p>
--	--	--	--	---

OSCE	Opcija 3	<p>Izbegavajte nejasan jezik i kriterijume za razrešenje sudija sa funkcije kako biste izbegli mešanje u njihov rad i da biste precizirali tačne kriterijume za ocenjivanje</p> <p>Opcija III predviđa razrešenje sudija u slučaju „izvršenja teškog krivičnog dela i ozbiljnog nehata od strane sudija i tužilaca“. Međutim, treba napomenuti da prema važećem Zakonu o disciplinskoj odgovornosti sudija i tužilaca ovakvo ponašanje već rezultira razrešenjem sudija i tužilaca, što je u skladu sa međunarodnim standardima.</p> <p>Stoga, predlog poziva da se proceni da li ima osnova za pokretanje disciplinskog postupka koji bi mogao da dovede do sankcija, razrešenja ili krivične prijave, čak i u normalnim okolnostima, bez obzira na mehanizme Vetting-a</p> <p>.</p>	U potpunosti prihvaćeno	<p>Prema opciji 3, do razrešenja sudija i tužilaca moglo bi doći samo iz dva razloga: izvršenje teškog krivičnog dela kao i grubo nepoštovanje dužnosti od sudija i tužilaca. Razlozi za razrešenje na osnovu negativne ocene u postupku Vetting-a biće precizirani zakonom. Međutim, u kontekstu analize u ovom koncept dokumentu, razrešenje, koje može rezultirati kao uslov iz procesa Vetting-a ili kontinuiranog ocenjivanja, treba staviti pod okriljem razloga za razrešenje – grubo nepoštovanje dužnosti.</p> <p>Čini se da se ustavne odredbe koje se bave razlozima za razrešenje sudija čitaju paralelno sa ustavnim odredbama o mandatu sudija. Kao takve, ostavljaju prostor za „ozbiljno nepoštovanje dužnosti“ kao razlog za razrešenje sudija koji treba da bude definisan zakonom. Isto važi i za tužioce.</p> <p>Iako se u užem smislu može se misliti da ovaj osnov za razrešenje ne može da akomodira pitanje ocenjivanja integriteta kao metu Vetting-a, treba podsetiti da ovo na neki</p>
------	----------	---	-------------------------	--

				način već primenjiva u ovom trenutku. Prema postojećem zakonskom okviru, lični integritet je uključen u okviru ocenjivanja učinka sudija i tužilaca. Stoga koncept ocenjivanja integriteta čak i tokom vršenja dužnosti nije nepoznat. Međutim, nije jasno kako se to ocenjuje u praksi.
OSCE	Opšti komentar	Treba precizirati da aspekti koji se odnose na sadržaj sudskih odluka nikada ne spadaju u delokrug Vetting-a, osim u slučajevima zlobe i grubog nemara ili kada postoji jasan i dosledan trend pogrešnih presuda koje pokazuju jasan nedostatak profesionalizma.	U potpunosti prihvaćeno	

OSCE	Opšti komentar	Osigurajte se da nacrt koncept dokumenta jasno definiše izbor članova mehanizma i uključenih međunarodnih organizacija	U potpunosti prihvaćeno	<p>Treba podsetiti da će na osnovu ustavnih odredbi, članove ovih mehanizama birati odgovarajući saveti (SSK/KZK). S tim u vezi, u cilju obezbeđivanja kvaliteta, profesionalnosti i nepristrasnosti mehanizama, predviđa se da proces selekcije njihovih članova bude transparentan i rigorozan. Važno je da u slučaju regrutacije imati učešće aktera van postojećih pravosudnih i tužilačkih struktura. To je zato što, u fazi kada treba da budu izabrani članovi svakog od mehanizama, uključujući osoblje u Sekretarijatu i većima, članovi saveta neće biti podvrgnuti Vetting-u.</p> <p>Procedura kroz koju je predviđen izbor članova mehanizama, iako će početi konkursom i završavaju ga sami saveti, imaće veliko uključenje odgovarajućih međunarodnih mehanizama. Saveti će moći da sklapaju ugovore ili da sklapaju memorandume o razumevanju sa međunarodnim telima ili organizacijama kako bi tražili njihovu pomoć u izboru, uključujući verifikaciju, članova odgovarajućih mehanizama Sličan model se</p>
------	----------------	--	-------------------------	---

				<p>trenutno može videti na Kosovu u pronađenim modalitetima za izbor viših rukovodećih pozicija, procedurama u kojima intervjuisanje i preporuke dolaze od tela sa međunarodnim sastavom (primer sa Ambasadam Ujedinjenog Kraljevstva na Kosovu). Učešće u praćenju zahtevaće se od međunarodnih partnera i tokom perioda Vetting-a.</p> <p>Po završetku procesa verifikacije izaći će se sa preporukom da imena koja saveti predlože da budu članovi mehanizama. Imena ljudi preporučenih za izbor treba da budu javna, kao i razlozi za njihovu preporuku.</p> <p>Međutim, ponavlja se da konačnu odluku o njihovom izboru za članove mehanizama donosi sam nadležni Savet. SSK / TSK mogu da odbiju imenovanje ili izbor jednog ili više preporučenih, ali mora da obrazloži svoju odluku, bez obzira da li je određeno da li će glasanje biti tajno ili javno. U slučaju odbijanja nekog člana, preporučuje se drugi verifikovani kandidat.</p>
--	--	--	--	---

OSCE	Opcija 3	Pošto će nadležni saveti birati članove ovih mehanizama, to može biti problematično, posebno ako se ima u vidu da u početku sami članovi saveta neće ići na Vetting, što znači da oni će ocenjivati ljude koje će onda ocenjivati njih.	Delimično prihvaćeno	<p>Treba napomenuti da analiza sprovedena u Opciji 3, predviđa razvoj Vetting-a i kontinuirano ocenjivanje učinka, integriteta i bogatstva u pravosudnom sistemu u skladu sa okvirima a samim tim i ograničenjima postavljenim Ustavom. Samim tim, nemoguće je bilo kakvom intervencijom, samo kroz promenu zakona, zaobići ustavna ovlašćenja Saveta. Sistem je modelovan u duhu podele vlasti utvrđene Ustavom. Konačna odluka je prepuštena ovim organima, upravo zbog ustavnih odredbi. Otvorena i međunarodno nadgledana procedura obezbeđuje kredibilitet i integritet procesa izbora članova odgovarajućih mehanizama i istovremeno čuva podelu vlasti.</p> <p>Od suštinskog je značaja preduzeti proces verifikacije kandidata za članove mehanizama, jer oni koji vrše Vetting na sudije i tužioce moraju i sami biti propisno verifikovani subjekti. Dakle, pruža se garancija da proces neće biti ranjiv na štetu sudija i tužilaca koji se podvrgne Vetting-u.</p> <p>S druge strane, otvoren i</p>
------	----------	---	----------------------	---

				međunarodno nadgledan postupak, kao i vansistemska verifikacija ova dva mehanizma, ključni su faktori zaštite procesa od potencijalnih zabrinutosti zbog sukoba interesa, koji mogu nastati zbog uloge SSK, odnosno TSK u konačnom imenovanju članova.
OSCE	Opcija 3	Što se tiče sastava „novog mehanizma“, opcija III predlaže „talas“ Vetting-a koji bi uključivao članove međunarodnih organizacija u „nove mehanizme“. Ovo je predloženo u Nacrtu koncept dokumenta kao mera za obezbeđivanje nepristrasnosti i zapravo može poslužiti za povećanje kredibiliteta. Ali pošto tip hibridnog sistema koji predlaže opcija III uključuje kontinuiranu proveru (ne vanredan, jednokratni akt, koji sam po sebi izaziva ozbiljnu zabrinutost), teško je sagledati ulogu spoljnih međunarodnih organizacija na jednom dužem roku.	Delimično prihvaćeno	Sličan model se trenutno može videti na Kosovu u pronađenim modalitetima za izbor viših rukovodećih pozicija, procedurama u kojima intervju i preporuke dolaze od tela sa međunarodnim sastavom (primer sa Ambasadom Ujedinjenog Kraljevstva na Kosovu). Učešće u praćenju zahtevaće se od međunarodnih partnera i tokom perioda Vetting-a. Na detaljima će se raditi kontinuirano, tokom izrade zakona.
OSCE	Opcija 2/Opcija 3	Štaviše, prema nacrtu, novi mehanizmi ne daju obavezujuće odluke, već samo „ocene“ o kvalitetu rada sudija/tužilaca. Stoga se postavlja pitanje kako će oni zaista raditi „bolji posao“ od	Delimično prihvaćeno	Vidi objašnjenje u redu 61 i objašnjenje u redu 3.

		mehanizama koji ih zamenjuju i da li bi bolje rešenje bilo da se ne traže duboke zakonske promene, već da se poboljšavaju postojeća sredstva i mehanizma		
OSCE	Opšti komentar	Osigurajte se da provere sudija i tužilaca ne idu dalje od standardnih provera krivičnih podataka i razloga za izuzeće od strane policije. Nijedna druga kontrola prošlosti ne bi trebalo da se vrši od služba bezbednosti.	U potpunosti prihvaćeno	
OSCE	Opšti komentar	Osim toga, ako postoje provere prošlosti, važno je da rezultati budu dostupni podnosiocu zahteva, koji treba da ima pravo žalbe na nalaz.	U potpunosti prihvaćeno	Vidi objašnjenje u redu 53.
OSCE	Opšti komentar	Da se pojašnjava značenje „poverljivih“ i „polupoverljivih“ izveštaja kako se ne bi narušila transparentnost i pouzdanost procesa.	U potpunosti prihvaćeno	
OSCE	Opšti komentar	Da se osigurava da čuvanje informacija u vezi sa zdravljem bude u skladu sa pravom na privatnost i porodični život.	U potpunosti prihvaćeno	Vidi objašnjenje u redu 44
OSCE	Opcija 4	Razrada načina imenovanja, sastava i ovlašćenja za odlučivanje ovog novog ustavnog organa kako bi se bolje razumelo kako bi se takva nezavisnost ostvarila u praksi	U potpunosti prihvaćeno	Vidi objašnjenje u redu 15

OSCE	Opcija 4	<p>Opcija IV, za razliku od opcije III, čini se da nudi povoljnije rešenje od izbora članova veća iz SSK-a i TSK-a, koji će i sami uskoro biti predmet Vetting-a. Istovremeno, činjenica da predsednik učestvuje u izboru članova veća i potom odlučuje da li će postupiti po njihovim ocenama i predlozima za razrešenje sudije/tužioca dovodi u sumnju samu transparentnost ovog postupka i stvara prostor za političke uticaj. Stoga preporučujemo da stalno telo kao što je sud ili sudsko veće igra ključnu ulogu u donošenju odluka. U svakom slučaju, način imenovanja, sastav i ovlašćenja za donošenje odluka ovog novog ustavnog tela (nezavisnog mehanizma Vetting-a) bi imali koristi od razrade kako bi se bolje razumelo kako bi se takva nezavisnost ostvarila u praksi.</p>	Odbija se	<p>Ovaj model je predviđen u duhu podele vlasti i tipičnih nadležnosti svake institucije u parlamentarne demokratije, kao što je Kosova. Dalje, treba regulisati ovlašćenja predsednika da imenuje, ponovo imenuje i razrešava sudije i tužioce. Ove nadležnosti treba da budu uglavnom formalne, ali da stvaraju sigurnost i legitimitet procesa Vetting-a. Dakle, razrešenje subjekta se odlučuje u saradnji mehanizma i predsednika, kako bi se obezbedila i kontrola i balans procesa.</p>
------	----------	---	-----------	--

OSCE	Opcija 4	<p>Da se revidiraju osnovi za razrešenje sudije, ili ako će se osnovi promeniti, onda one moraju da sadrže tačne i detaljne razloge za razrešenje. Prema nacrtu koncept dokumenta, amandamentiranjem Ustava, dodatni razlog za razrešenje bi se dodao u opciji IV, znaci negativan rezultat u postupku Vetting-a. Kako je formulisano od Nacrta koncepta, ovo bi značilo da „subjekat [Vetting-a] koji ne prolazi kroz proces verifikacije”. Problem sa ovom formulacijom je što je ona široka i može uključivati niz kriterijuma koji još nisu definisani za Vetting. Venecijanska komisija je ranije izjavila da kriterijumi za nepodobnost ili gubitak mandata po pravilu moraju biti tačni i sprovodljivi bez širokog polja procene, kako bi se garantovala primena zakona na jednak i transparentan način. Povezivanje razrešenja sudije sa uspešnim ili neuspešnim polaganjem postupka Vetting-a ne bi predstavljalo precizne, pravedne i razumne (za razrešenje) razloge. Stoga preporučujemo da nema potrebe da se menjaju osnovi za razrešenje, ili ako ih treba promeniti, da sadrže tačne i</p>	Delimično prihvaćeno	<p>Da bi se utvrdila pravna sigurnost, članovi 104 (4) i 109 (6) moraju biti dopunjeni. Ove dve odredbe definišu dva razloga za razrešenje sudije ili tužioca, a to su teško krivično delo i ozbiljno nepoštovanje dužnosti. Promenom Ustava predviđa se proširenje osnova za razrešenje subjekta Vetting-a, dodavanjem razloga za razrešenje, koji se odnosi na nalaze Vetting-a, kada se steknu uslovi za razrešenje subjekta. Detaljnije razlozi za razrešenje na osnovu negativne ocene u postupku Vetting-a, biće predviđeni relevantnim zakonom o Vetting-u.</p>
------	----------	--	----------------------	--

		<p>detaljne razloge za razrešenje sudije postupkom Vetting-a.</p>		
OSCE	Opcija 4	<p>Procedura Vetting-a predložena u opciji IV je obavezna. Odbijanje saradnje sa procesom Vetting-a rezultiraće razrešenjem i izbacivanjem pojedinca iz profesije na 15 godina, a čak i kada to vreme prođe i žele da se vrate na posao, oni i dalje moraju da prođu kroz proceduru Vetting-a. Pošto priroda i obim saradnje sa relevantnim većima se podvrgne njihovog delokruga, predlažemo da se kriterijumi saradnje jasno definišu u relevantnim propisima ili zakonima. Procedura takođe treba da bude predvidljiva i da uzme u obzir okolnosti kada takva</p>	Delimično prihvaćeno	<p>Vetting je proces koji zahteva međuinstitucionalnu koordinaciju, kao i saradnju subjekata Vetting-a. Svaki oblik odbijanja subjekta da saraduje tokom njegovog Vetting-a imaće za posledicu razrešenje sa funkcije, kao i zabranu konkurisanja za poziciju sudije, tužioca, glavnog tužioca i člana u Savetima, a razmatraće se i zabrana određenih javnih funkcija. Detalji će biti određeni u relevantnom zakonu o Vetting-u.</p>

		<p>saradnja (privremeno) nije moguća. Postupak mora biti pravičan i transparentan i, zbog težine sankcije (razrešenja), moraju biti ispunjene garancije krivičnog i disciplinskog postupka</p>		
OSCE	Opcija 4	<p>Osigurati da sam postupak Vetting-a podleže preispitivanju i žalbi i da se ne koristi kao sredstvo pritiska na sudije da se podvrgnu Vetting-u ili podnesu ostavku/prihvate prevremenu penziju</p>	U potpunosti prihvaćeno	
OSCE	Opcija 4	<p>Opcija IV predstavlja dva različita scenarija: (1) sudije koje odbiju da se podvrgnu Vetting-u moraju da podnesu ostavku najkasnije 3 meseca nakon što mehanizam Vetting-a stupa na snagu, i 2) sudijama koji podnesu ostavku, zabranjeno im je da konkurišu za određene pozicije. Napominjemo da se čini da je tromesečni period ostavke isključivo za efikasnost procesa Vetting-a. Međutim, sudije mogu odlučiti da podnesu ostavku radije nego da budu deo postupka Vetting-a iz</p>	Delimično prihvaćeno	<p>Svako ograničenje prava na ostavku je uklonjeno iz Koncept dokumentu. Tokom procesa Vetting-a, kandidati imaju pravo da podnesu ostavku u bilo kom trenutku. U slučaju da se subjekat ubuduće aplicira za poziciju sudije ili tužioca, subjekat će ući u proces ocenjivanja profesionalnih veština, integriteta i bogatstva kao i svi kandidati za rekrutiranje.</p> <p>Posledice neprolaska postupka Vetting-a - Ukoliko je ocena mehanizma negativna i ista predlaže</p>

		<p>različitih razloga, koji mogu uključivati percepciju javnosti o navodnom nedostatku sposobnosti i navodnom nedostatku integriteta, ali i iz drugih razloga, kao što je percepcija procesa kao političko sredstvo, trenutno zdravstveno stanje sudije itd. Stoga, neke sudije koje mogu biti sposobni i potencijalno bi prolazili kroz proces Vetting-a mogu odbiti da učestvuju u procesu Vetting-a, zbog čega će im biti zabranjeno da se prijave za sudiju narednih 15 godina.</p>		<p>razrešenje subjekta, istom će biti zabranjeno da konkuriše za sudiju, tužioca, glavnog tužioca i člana u Savetima.</p> <p>Odbijanje subjekta da se podvrgne Vetting-u - Vetting je proces koji zahteva međuinstitucionalnu koordinaciju kao i saradnju subjekata Vetting-a. Odbijanje subjekta da sarađuje, odnosno da se podvrgne Vetting-u imaće za posledicu razrešenje sa funkcije kao i zabranu konkurisanja za poziciju sudije, tužioca.</p>
OSCE	Opcija 4	<p>Da se uzima u obzir proširenje sastava veća uključujući predstavnike institucija koje uživaju dobru percepciju u javnosti, kao što su Ombudsman, predstavnici Advokatske komore izabranu od Advokatske komore, članovi Agencije za borbu protiv korupcije, civilnog društva itd.</p>	Delimično prihvaćeno	<p>Mehanizam Vetting-a će se sastojati od članova koji nisu sudija, odnosno koji nisu tužioci. Mehanizam će se sastojati od pet veća, tri za sudije i dva za tužioce. Veće za sudije će se sastojati od tri člana, dva sudije i jednog člana koji nije sudija. Tužilačka veća će se sastojati od tri člana, dva tužioca i jednog člana koji nije tužilac.</p>
OSCE	Opcija 5	<p>Opcija V je vrlo kratko tretirana u nacrtu koncept dokumenta. Na osnovu dostavljenih podataka, smatramo da složenost ove opcije zahteva dublje razmatranje. Stoga, da bismo omogućili pravilno razumevanje dotične opcije, mi sugerišemo da izrađivači</p>	U potpunosti prihvaćeno	<p>Poglavlje o opciji 5 je prošireno i predstavlja elaboriranje i detaljnu razradu.</p>

		konkretnije definišu način kombinacije opcije IV i opcije III.		
--	--	--	--	--